

MVO Verslag  
2009

# Goed bezig...

Bevlogenheid  
in uitvoering

-essent 



MVO Verslag  
2009

# Goed bezig...

Bevlogenheid  
in uitvoering



30 — *Bedrijfsvoerder  
en marktspeler in 2009*

Essent, één van de  
Europese leiders op het  
gebied van biomassa



5 — *Introductie  
door Peter Terium*

“Anders, efficiënter  
en met oog voor het  
milieu”

Bouwen aan een CO<sub>2</sub>-neutrale  
energievoorziening in Europa.



32  
Energie op een  
menselijke maat

Uit de buurt, met anderen  
en in dialoog.



41  
Werken aan  
het transport  
van morgen

Ontwikkeling  
elektrisch rijden.

## Inhoudsopgave

### 1 Anders, efficiënter en met oog voor het milieu

Pagina 5

Introductie door Peter Terium

### 2 Profiel 2009 Essent

Pagina 8

### 3 Midden in de samenleving

Pagina 10

De essentie van mvo

### 4 Van mvo naar cr

Pagina 15

Schets door Marga Edens

### 5 We koesteren ons duurzame imago

Pagina 20

Visie op duurzaamheid

### 6 Bedrijfsburger in 2009

Pagina 24

Op zoek naar de grenzen  
van onze verantwoordelijkheid

### 7 Bedrijfsvoerder en marktspeler in 2009

Pagina 30

Bevlogenheid in uitvoering

### 8 Werkgever in 2009

Pagina 42

Werken aan diversiteit, veiligheid en  
medewerkertevredenheid

### 9 Afbakening mvo Verslag 2009

Pagina 46

### Assurance rapport

Pagina 48

### Colofon

Pagina 50





Om ons streven daadwerkelijk te realiseren zullen we velerlei deeloplossingen moeten toepassen onder het motto: *Trying harder and doing things differently*

## 1

### Anders, efficiënter en met oog voor het milieu

Vijftig jaar geleden hadden mensen geen idee dat elektriciteit voor onze samenleving zo belangrijk zou worden als vandaag de dag het geval is. Het is inmiddels een eerste levensbehoefte. Anno 2010 kunnen wij het ons amper voorstellen wat er over vijftig jaar allemaal met elektriciteit wordt gedaan. Eén ding is zeker: stroom zal vele malen dominant en belangrijker worden dan het nu al is. Het zal voor iedereen op aarde op elk moment beschikbaar zijn.

Met de bestaande methoden kunnen we niet voorzien in de toekomstige exponentieel toenemende vraag naar elektriciteit. Dat moeten we ook niet willen, want het betekent dat ook de problemen die nu gepaard gaan met de opwekking van elektriciteit exponentieel groeien. We moeten het anders doen, efficiënter en met oog voor het milieu.

De oplossing ligt in slimme stroomnetwerken en een combinatie van centrale en decentrale opwekking. En in technieken die we nu nog niet kennen, maar die misschien al wel ergens in een pril stadium verkeren. Het is de verantwoordelijkheid van een groot energiebedrijf als Essent om alle innovatieve ontwikkelingen op energiegebied in de kiem op te pikken en te koesteren. Essent heeft dat altijd geprobeerd, en we zullen op dit gebied voorop blijven lopen.

#### CO<sub>2</sub>-neutraal

Ons energiebeleid rust op drie pijlers: duurzaamheid, betaalbaarheid en leveringszekerheid. Tussen die uitgangspunten bestaat een bepaald spanningsveld. Zo is het opwekken van duurzame elektriciteit belangrijk, maar is het ook duurder dan het produceren van grijze stroom en kan het botsen met leveringszekerheid. Alleen al

vanwege het simpele feit dat het niet altijd waait. Naarmate de toegang tot elektriciteit wereldwijd groter wordt, zal het belang van leveringszekerheid groeien.

Op dit moment wordt de meeste stroom opgewekt met fossiele brandstoffen. Dat zorgt voor grote emissies van onder meer CO<sub>2</sub>. Essent heeft in 2009 de Eurelectric-verklaring ondertekend, waarin ons streven is vastgelegd om in 2050 een CO<sub>2</sub>-neutrale elektriciteitsvoorziening te realiseren.

We onderzoeken momenteel hoe we dat gaan doen, met de wetenschap dat er niet één oplossing is. Om ons streven daadwerkelijk te realiseren zullen we velerlei deeloplossingen moeten toepassen onder het motto: *Trying harder and doing things differently*.

Ook bij onze investeringsbeslissingen hanteren we die portfolioaanpak. Je kunt niet op één paard wedden. De wereld en de markt zijn flink veranderd door de economische crisis. Dat is haast onvoorstelbaar. En we verwachten dat de rust voorlopig niet terug zal keren.

Het enige dat we zeker weten is dat we niets zeker weten. We moeten overal op voorbereid zijn. In ons portfolio moeten alle mogelijke opties zitten: fossiele energie, duurzame energie, kernenergie wellicht, energiebesparingen en energieefficiency. We moeten het hele instrumentarium in kunnen zetten om ook extreme situaties het hoofd te bieden en om het streven naar een CO<sub>2</sub>-neutrale elektriciteitsvoorziening in 2050 waar te kunnen maken.

Daarbij is een stabiel en samenhangend overheidsbeleid noodzakelijk. Het afgelopen decennium heeft het daar in Nederland wel aan geschort. De spelregels veranderden regelmatig. Voor bedrijven was het haast onmogelijk een lange termijn visie te realiseren. Het instellen van één ministerie voor Energiezaken is dan ook een goed idee. Zeker als je ziet met welke uitdagingen overheden, bedrijven en huishoudens op energiegebied worden geconfronteerd.

## Waarmaken

De uitdagingen waar Essent voor staat, betreffen overigens niet alleen energiegerelateerde zaken. Ook op maatschappelijk gebied moeten we belangrijke keuzes maken. Ons lidmaatschap van UN Global Compact markeert zo'n belangrijke keuze. Het betekent dat we er voor kiezen zaken te doen met respect voor internationale mensenrechten, arbeidsomstandigheden en het milieu. En dat we alle vormen van corruptie afwijzen. Ik geloof in *evidencing leadership*, waarmaken waar je in gelooft, doen waar je voor staat. Als je geen kinderarbeid in je eigen bedrijf wilt hebben, waarom zou je dan wel zaken doen met bedrijven waar kinderarbeid voorkomt? Dat is onlogisch, dat moet je niet doen. Dankzij onze schaalgroottes kunnen we met toeleveranciers onderhandelen over prijs, over kwaliteit, maar ook over mensenrechten.

Overigens is dat geen spanningsvrij gebied, want soms heb je te maken met monopolisten of bijna monopolisten in een grondstof die je per se nodig hebt. En wat doe je als die minder ethisch handelen dan je zou willen? Mijn overtuiging is dat de steen ook druppelsgewijs uitgehold kan worden. Door continu aandacht te vragen voor mensenrechten, bereik je uiteindelijk resultaat. Maar onze verantwoordelijkheid kent ook grenzen. Je wilt niet dat de overheid op de stoel van het bedrijf gaat zitten, maar als bedrijf wil je ook niet op de stoel van de overheid zitten. Essent is een energiebedrijf en geen organisatie voor ontwikkelingshulp. Wie zijn wij om te zeggen: dat land krijgt hulp en dat land niet? Dat is iets voor overheden en NGO's. Tegelijkertijd willen we de ideeën die we als bedrijf hebben ook waarmaken. Daarom zetten we projecten op of participeren we in projecten die een verschil maken, zoals Close the Gap in Afrika of Stichting rmc Weekendschool in Nederland.

Als we voor een project kiezen, zal het zijn vanuit de gedachte dat Essent een energiebedrijf is. We willen ook graag een bijdrage leveren die met

geld alleen niet haalbaar is. Dan denk ik onder meer aan vrijwilligerswerk; het inzetten van de kennis en kunde van onze medewerkers.

## Medewerkers

Onze medewerkers verwachten dat Essent een wezenlijke maatschappelijke rol speelt. Om goede mensen te krijgen die goede resultaten voor het bedrijf kunnen realiseren, moet je meer doen dan alleen naar de cijfers kijken. Medewerkers verwachten engagement van hun werkgever. Ze willen hun privéwaarden terugzien in de organisatie waarvoor ze werken, ze willen dat een bedrijf maatschappelijk betrokken is, dat het dingen doet waar ze trots op zijn en waarmee ze zich verbonden voelen.

Ik vind het belangrijk dat medewerkers vanuit hun kracht kunnen opereren. De mens is een lerend wezen dat de natuurlijke behoefte heeft om te groeien. Als werkgever moet je daarvoor de juiste omstandigheden creëren en ook kijken of iemand op de juiste plek zit. Alleen belonen is niet genoeg om medewerkers tevreden te houden. Mensen moeten zich welkom voelen in het bedrijf en op hun werkplek. Daarom is diversiteit belangrijk. Wij willen dat het medewerkersbestand van Essent een goede afspiegeling is van de samenleving waarin we opereren. Het is voor ons ook een manier om voeling te houden met die maatschappij.

Plezierig werken is ook veilig werken. Mensen moeten veilig naar hun werk gaan en 's avonds weer veilig thuiskomen. Essent heeft op het gebied van veiligheid grote stappen gezet, maar het vraagt continue aandacht. Het grote gevaar zit in tevreden achterover leunen.

## RWE

Tot slot nog iets over RWE, de nieuwe eigenaar van Essent. Het is jammer dat we soms onterechte kritiek horen op het MVO-beleid van RWE. Het bedrijf is al 110 jaar succesvol actief in het hart van het Rijnland. Dat kan niet als je steeds

op gespannen voet staat met je omgeving. MVO is meer dan alleen duurzaamheid.

Er werken ruim 60.000 mensen bij RWE en daarmee is het één van de grootste werkgevers in de regio. Daarnaast zorgt het voor veel indirecte werkgelegenheid.

RWE is natuurlijk ook actief op milieugebied. Dat kan ook niet anders als je in zo'n dichtbevolkte regio actief bent. Dan moet je op milieugebied proactief opereren en samenwerken met allerlei stakeholders. Dat wil overigens niet zeggen dat binnen RWE alles perfect is geregeld. Het bedrijf kan nog extra stappen zetten als het gaat om duurzaamheid. RWE heeft op dat gebied veel ambitie en heeft mede daarom ook de Eurelectric-verklaring ondertekend.

Het bedrijf is aan het onderzoeken en experimenteren op terreinen waar Essent al mee bezig is. Ze zijn erg geïnteresseerd in de manier waarop wij zaken aanpakken. Dat is ook één van de rollen die Essent binnen RWE speelt, die van gids, van loodsboot, die de mammoettanker RWE af en toe de weg wijst en bijstuurt, zodat het schip op koers blijft.

*Arnhem, 4 mei 2010*

Peter Terium

CEO Essent n.v.

## 2

Profiel 2009  
Essent

## Ruim 90 jaar ervaring

Essent, met het hoofdkantoor in Arnhem, is het grootste energiebedrijf van Nederland, met België als tweede thuismarkt. Al ruim negentig jaar leveren wij elektriciteit, gas, warmte en energie-gerelateerde diensten aan onze 2,6 miljoen huishoudelijke en industriële klanten. Een groot deel van de energie die Essent levert, produceren we zelf. Onze totale opwekkingscapaciteit bedraagt ongeveer 3.500 MW, waarvan 1.076 MW (660 MW in Nederland) duurzame opwekkingscapaciteit.

Essent is de grootste producent en verkoper van duurzame energie in Nederland. In 2009 kwam driëntwintig procent van alle in Nederland opgewekte duurzame energie van Essent en leverden wij deze aan ruim 900.000 groene klanten. Bij Essent werken zo'n 4.400 mensen. In 2009 had Essent een omzet van 5.710 miljoen euro.

## Overgang RWE

In januari 2009 kondigde Essent aan zich te willen aansluiten bij RWE. Dankzij deze aansluiting kan Essent haar ambities om een vooraanstaande rol in de zich consoliderende Noordwest-Europese markt te blijven spelen, veilig stellen. Alle voormalige aandeelhouders van Essent hebben het hiertoe door RWE gedane aanbod aanvaard en per 30 september 2009 maakt Essent deel uit van de RWE Groep. Exclusief de belangen in swb AG en EPZ N.V. en na de gebruikelijke aanpassingen bij afronding is met de transactie een bedrag van ongeveer 7,3 miljard euro gemoeid. Binnen de RWE Groep is Essent verantwoordelijk voor de Nederlandse en Belgische markt.

## Wijzigingen in 2009

De organisatie van Essent is in 2009 ingrijpend gewijzigd. Het betrof wijzigingen die als voorwaarde

## Organogram Essent N.V.

## Executive Board

Staff services / Essent Support Group	Commercial cluster	Technology cluster
	Marketing	Business Development
	Sales portfolio management	Projects
	Business-to-business	Production
	Business-to-consumer & SME	New Energy
	Essent Local Energy Solutions	
	Essent Belgium	

werden gesteld bij de overname door RWE of die (indirect) het gevolg waren van de overname.

Het bedrijfsonderdeel Essent Netwerk is per 1 januari 2009 zelfstandig verder gegaan als Enexis. Per 1 juli 2009 zijn Essent en Enexis ook volledig juridisch gescheiden. De verzelfstandiging en afsplitsing zijn een gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (Splitsingswet). Deze wet bepaalt onder meer dat, met ingang van 1 januari 2011, energieproductie-, handels- en leveringsbedrijven niet meer tot dezelfde groep mogen behoren als netwerkbedrijven.

Een voorwaarde voor de aansluiting bij RWE was het afstoten van het éénenvijftig procent belang in het Duitse energiebedrijf swb AG. De Europese Commissie had deze eis gesteld om te voorkomen dat RWE een te dominante positie op de Duitse markt zou krijgen. Op 21 oktober 2009 is het belang van Essent verkocht aan het Duitse EWE AG. Het bedrijfsonderdeel Essent Milieu en de vijftig procent deelneming van Essent in de elektriciteitsproducent EPZ N.V., exploitant van onder andere de kerncentrale in Borssele, zijn buiten de transactie gehouden. Essent Milieu is per 1 oktober 2009 zelfstandig verder gegaan onder de naam Attero. Attero en de deelneming in EPZ N.V., zijn eigendom gebleven van de voormalige aandeelhouders van Essent.

## People, Planet, Profit, Power

	2009 <sup>6</sup>	2008	2007	2006
<b>People</b>				
Aantal medewerkers <sup>1</sup>	4.387	10.324	10.223	9.832
% vrouwen <sup>2</sup>	35	25	27	27
% vrouwen in leidinggevende functies <sup>2</sup>	16	17	14	14
% ziekteverzuim	3,7	3,9	4,3	4,2
DART-score <sup>3</sup>	0,40	0,82	0,97	1,09
<b>Planet</b>				
Donaties (in euro's, circa)	300.000	380.000	300.000	300.000
<b>Profit<sup>4</sup> (bedragen in miljoenen euro's)</b>				
Netto-omzet	5.710	9.038	7.378	6.442
Resultaat toe te rekenen aan aandeelhouders	4.391	887	2.594	762
Totaal eigen vermogen	6.274	5.253	5.175	3.414
Totaal rentedragende verplichtingen	109	1.186	724	1.620
Geïnvesteed vermogen	7.387	7.830	8.204	6.559
<b>Power</b>				
Totale duurzame productiecapaciteit (MW)	1.076	1.098	1.042	1.065
% duurzame energie in totale productie	17,3	12,0	10,0	15,2
Aantal Groene Stroom + Groen Zakelijk klanten in Nederland	920.000	916.000	927.000	936.000
Aantal Groen voor Gas klanten in Nederland	34.800	35.000	25.000	15.300
CO <sub>2</sub> -uitstoot (kton) <sup>5</sup>	9.381	14.322	14.625	14.496
% vaste biomassa met Green Gold Label	73	68	48	33

1 — Aantallen (eigen plus ingehuurde) medewerkers in FTE, exclusief deelnemingen.

2 — Eigen personeel.

3 — Eigen personeel en personeel van gecontracteerde derden.

4 — Profitcijfers 2009 zijn ontleend aan de geconsolideerde jaarrekening 2009 van Essent N.V., welke is gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel voor Centraal Gelderland te Arnhem.

5 — Emissies voortkomende uit de productie van elektriciteit en warmte.

6 — Door wijzigingen in de organisatie- en rapportageuitgangspunten, voortkomende uit de overname door RWE, zijn de 2009 cijfers niet direct vergelijkbaar met voorgaande jaren. Zie ook hoofdstuk 9.

# 3

## Midden in de samenleving

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (mvo) is belangrijk voor Essent. Het heeft vanaf het begin een rol gespeeld in de bedrijfsvoering, in het denken en in het handelen van management en medewerkers. Dat blijkt ook uit 'Duurzaam duurt het langst', het vorig jaar uitgegeven mvo Verslag over 2008, waarin uitgebreid te lezen is over 'Tien jaar duurzaamheid'.

### Vragen

Tien jaar duurzaamheid was een mijlpaal voor Essent. We hebben er even bij stilgestaan, maar het is belangrijker vooruit te kijken. Daar hebben we in 2009 de tijd voor genomen. De overname door RWE was een goed moment om ons te bezinnen op enkele wezenlijke vragen.

Hoe moet het mvo-beleid van Essent er in de toekomst uitzien, nu we deel uitmaken van RWE? Kiezen we voor een minimalistische invulling? Of doen we meer, genoeg om te voorkomen dat stakeholders gaan protesteren? Of moet mvo een fundamentele plaats krijgen in de strategie van Essent? Wat zijn de consequenties van deze opties? Wat verwacht de maatschappij van een energiebedrijf? Hoe geven we vorm aan de dialoog met de samenleving? Hoe betrekken we onze stakeholders bij ons mvo-beleid? Welke rol moet mvo spelen in de *license to operate* van Essent in de Benelux? Hoe kijken onze nieuwe eigenaren naar Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen? Zitten RWE en Essent op één lijn?

### Heldere uitgangspunten

Om die laatste vraag te beantwoorden moet eerst helder zijn hoe de bedrijven afzonderlijk tegen mvo aankijken. De zienswijze van Essent is duidelijk. Als energiebedrijf sta je midden in de samenleving en is er sprake van een continue wisselwerking, een constante beïnvloeding over

en weer. De pijlers onder ons mvo-beleid zijn daar een goed voorbeeld van: People, Planet, Profit én Power.

Wij streven namelijk niet alleen naar winst voor onze aandeelhouder (Profit), maar we willen in onze bedrijfsvoering nadrukkelijk rekening houden met het milieu (Planet) en met de mensen (People) binnen en buiten Essent. Hoe beter deze drie P's met elkaar in balans zijn, hoe duurzamer wij opereren.

Wij vonden drie P's overigens niet toereikend om onze bedrijfsvoering te omschrijven. Daarom hebben we een vierde P toegevoegd. Die staat voor de (duurzame) energie (Power) die we leveren aan onze klanten, maar misschien staat het nog wel meer voor de energie en het enthousiasme waarmee wij vorm geven aan onze maatschappelijke betrokkenheid.

### Vier maatschappelijke rollen

Aan elk van deze vier pijlers hebben we een rol gekoppeld die Essent in de samenleving speelt. People koppelen we aan Essent als werkgever. Planet verbinden we met onze rol als bedrijfsburger; een medeburger die volop deelneemt aan de samenleving. Profit staat voor onze rol als marktspeler; Essent biedt haar producten en diensten aan op de markt en koopt ook producten en diensten in van andere partijen. En Power is Essent als bedrijfsvoerder; een energiebedrijf dat producten en diensten voortbrengt en die afstemt op de wensen van de markt. Wensen die overigens niet altijd eenduidig zijn. Zo kan het gebeuren dat Essent tegelijkertijd één van de grootste uitstoters van CO<sub>2</sub> in Nederland is én de grootste producent van duurzame energie.

### Negen speerpunten

Vanuit de vier genoemde rollen hebben we negen speerpunten geformuleerd waarop Essent zich focust in haar mvo-beleid. Het zijn onderwerpen waar we ons verantwoordelijk voor voelen en ook

## Heldere uitgangspunten

4P's	4 rollen	9 speerpunten		
People	▶ Werkgever	▶ Goed werkgeverschap	▶ Veilig en gezond werken (HSE)	
Planet	▶ Bedrijfsburger	▶ Mensenrechten	▶ Bedrijfsburgerschap	
Profit	▶ Marktspeler	▶ Klanttevredenheid	▶ Energiebesparing	
Power	▶ Bedrijfsvoerder	▶ Emissiereductie	▶ Aandeel duurzame energie	▶ Innovatie

verantwoordelijk voor zijn, zowel in negatieve als in positieve zin. Dan gaat het om emissiereductie, energiebesparing, aandeel duurzame energie in de energiemix, innovatie en kennismanagement, goed werkgeverschap, veilig en gezond werken (*Health Safety Environment*, HSE), klanttevredenheid, bedrijfsburgerschap, mensenrechten. Hiervan een korte schets.

### Emissiereductie

Essent draagt substantieel bij aan de uitstoot van schadelijke broeikasgassen. Daar zijn we ons terdege van bewust. We leggen ons er echter niet bij neer, voelen ons verantwoordelijk voor het klimaat. Essent streeft daarom naar een reductie van emissies. Om dat te bereiken gaan we meer duurzame energie produceren, energie besparen en investeren in efficiëntere installaties. Ons doel hierbij is een CO<sub>2</sub>-neutrale elektriciteitsvoorziening in 2050.

### Aandeel duurzame energie

Essent is de grootste producent van duurzame energie in Nederland. We willen dan ook het aandeel groene energie in onze productie meer dan verdubbelen, tot vijftientig procent in 2020. Die duurzame energie willen we vooral opwekken met windenergie en biomassa.

### Energiebesparing

Naast het produceren en verkopen van energie rekenen wij het stimuleren van energiebesparing ook tot onze verantwoordelijkheid. Daarom helpen we klanten hun energieverbruik terug te dringen. Huishoudens geven we voorlichting op onze website en via andere publicaties. Zakelijke klanten bieden we maatwerkoplossingen met behulp van energiescans en technische toepassingen. Intern is Essent bezig met energiebesparing en met de vermindering van de CO<sub>2</sub>-uitstoot van onze huisvesting (verlichting, verwarming, IT) en mobiliteit met vijf procent elk jaar.

### Innovatie en kennismanagement

Essent is geen researchinstituut. Wat we wel doen is investeren in fondsen en samenwerkingsverbanden die onderzoeksprojecten financieren, gericht op emissiereductie, energieopslag, energiemanagement, duurzame energieopwekking, alternatieve brandstoffen en energieefficiency.

### Goed werkgeverschap

Essent wil medewerkers een veilige werkplek en inspirerend werk bieden, waarin zij zich ten volle kunnen ontplooiën. Ons personeelsbestand moet hiervoor in alle lagen van het bedrijf een





## Goed werkgeverschap

Een veilige werkplek en inspirerend werk bieden waarin medewerkers zich ten volle kunnen ontplooiën.

goede afspiegeling zijn van de maatschappij waaraan wij energie leveren. Dan gaat het om een meer evenwichtige opbouw naar sekse, leeftijd en etnische afkomst.

### Veilig en gezond werken (HSE)

Als goed werkgever doen we alles wat nodig is om medewerkers veilig en gezond te laten werken. Binnen heel Essent, zowel op productielocaties als in kantoorgebouwen. Dit betreft eigen medewerkers en medewerkers van bedrijven en organisaties waarmee we samenwerken.

### Klanttevredenheid

Klanttevredenheid is essentieel. Essent probeert klanttevredenheid te vergroten door overzichtelijke en correcte facturen te sturen. Verder werken we continu aan goede dienstverlening en bereikbaarheid. Ook rekenen we het tot onze verantwoordelijkheid om klanten te helpen die in betalingsproblemen dreigen te komen.

### Bedrijfsburgerschap

Essent maakt als bedrijfsburger deel uit van de maatschappij. Wij voelen ons verantwoordelijk voor die maatschappij en willen daaraan

een bijdrage leveren. We doneren aan allerlei maatschappelijke projecten en doelen. Deze bevinden zich in Nederland, maar ook buiten Europa. Daarnaast ondersteunen we vrijwilligerswerk van onze medewerkers.

### Mensenrechten

In eerste instantie lijkt het wellicht niet logisch een link te leggen tussen Essent en schendingen van mensenrechten. Essent maakt echter deel uit van mondiale grond- en brandstofketens. Daarom willen we weten hoe het met de mensenrechten elders in de wereld is gesteld.

### Our Responsibility

Gezien het voorgaande is duurzaamheid een duidelijke groene draad in de bedrijfsvoering van Essent. Maar hoe kijkt rwe aan tegen Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen? Het is plezierig om te ervaren dat op dit gebied beide bedrijven heel veel op elkaar lijken. De mvo-ambities van rwe en Essent sluiten goed bij elkaar aan. Essent heeft de negen genoemde speerpunten. rwe concentreert zich onder de noemer: *Our Responsibility* op de volgende tien *areas for action*: bescherming

van het klimaat, energie-efficiency, technologie, prijzen (klanttevredenheid), demografische veranderingen (vergrijzing), ketenverantwoordelijkheid, hse, milieubescherming, maatschappelijke betrokkenheid en veiligheid van de netwerken.

### Duidelijke klik

Wij vinden de mvo-ambities van rwe inspirerend. Het is zeer motiverend om te zien hoe er binnen de onderneming gestructureerd wordt gewerkt om die ambities te verwezenlijken. Tussen rwe en Essent is er ook op dit gebied een duidelijke klik. We hebben dezelfde ambities, dezelfde drijfveren, dezelfde behoefte je als bedrijf te laten uitdagen door de maatschappij. Het geeft een goed gevoel te constateren dat we als Essent de komende jaren samen met rwe ons mvo-beleid kunnen continueren en verder verdiepen.

### Wat voor bedrijf

Na de overname door rwe in 2009 heeft Essent de tijd genomen om haar visie te bepalen op de toekomst. Wat voor bedrijf willen we zijn? Het resultaat van deze heroriëntatie is een streven ons op vier gebieden duidelijk te onderscheiden van andere energiebedrijven: organisatie, duurzaamheid, klant en techniek. Deze begrippen zijn direct te linken aan People, Planet, Profit en Power, de vier mvo-pijlers van Essent. Essent wil zich op de Beneluxmarkt manifesteren met een uitstekend product, met gedreven, vakkundige medewerkers, met innovatieve techniek en met duurzaamheid als constante en verbindende factor voor heel onze bedrijfsvoering. Essent wil een betrouwbaar, maatschappelijk betrokken en duurzaam energiebedrijf zijn. Met ons mvo-beleid kunnen we de prestaties van Essent intensiveren, ondersteunen, stimuleren en aanvullen.

### Borging

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is een zaak van heel Essent. Van de Raad van

Bestuur, de managementlagen eronder en alle medewerkers. Die collectieve verantwoordelijkheid kan alleen bestaan als er een individuele, persoonlijke verantwoordelijkheid aan ten grondslag ligt. Van hoog tot laag, van iedereen binnen het bedrijf. Dat is de garantie dat mvo binnen Essent voor nu en in de toekomst is geborgd. Duurzaamheid is ook een zaak van rwe. Essent en rwe hebben afspraken hierover vastgelegd in het Duurzaamheidscontract, dat gecontroleerd wordt door een onafhankelijke stichting. Maar over maatschappelijk beleid, over duurzaamheid moet je niet alleen met jezelf in gesprek zijn. Om die reden stelt Essent een mvo-Raad in van onafhankelijke, externe deskundigen uit verschillende disciplines, die een klankbord zullen vormen aan wie wij onze plannen, ideeën en dilemma's kunnen voorleggen. Het is een goede manier om bij de les te blijven en nieuwe inspiratie op te doen.

### Informeren

Essent zal haar stakeholders blijven informeren over mvo. Dat doen we op verschillende manieren. Door middel van dit Verslag, via internet en door speciale bijeenkomsten te organiseren. Op die manier blijven we constant in dialoog met de samenleving.





Energie is een eerste levensbehoefte, een cruciaal product voor mensen. Dat maakt meteen dat alle facetten rondom energie belangrijk zijn.

## 4

### Van mvo naar CR

rwe. De eerste keer dat ik deze naam hoorde als potentiële nieuwe eigenaar van Essent, wist ik niet veel van het bedrijf. Ja, dat de afkorting stond voor Rheinisch-Westfälisches Elektrizitätswerk. Ik had een vaag beeld van grauwe kolencentrales in het Ruhrgebied en dorpen die werden opgeslokt door bruinkoolwinning.

Dan schrik je wel. Want afkomstig uit een familie van molenaars en dominees, voor wie werken met de wind en het woord een vanzelfsprekendheid is, is mijn boodschap dat de energiesector duurzamer moet én kan. En rwe leek me op dat moment een stap terug. Totdat ik het bedrijf googelde en zag dat rwe een hele mooie plek innam in de Dow Jones Sustainability Index.

Aangenaam verrast ging ik de duurzaamheidsverslagen lezen. Al snel was ik onder de indruk van het brede duurzame veld waarin rwe opereert, van de stevige doelstellingen die ze hebben en van de gestructureerde manier waarop ze die doelstellingen willen verwezenlijken.

Vlak voor de officiële overname heb ik enkele keren gesproken met de *Corporate Responsibility* (CR) collega's van rwe. We begrepen elkaar meteen, hebben veel gemeenschappelijk. Allemaal werken we in een energiebedrijf met een lange historie, met een grotendeels conventioneel productiepark, maar vooral met een grote bereidheid in hoog tempo te werken aan verduurzaming van de bedrijfsvoering.

Het was ook plezierig te ervaren dat de CR-collega's van rwe veel interesse hebben in de duurzame aanpak van Essent. We worden gezien als een bedrijf dat op het gebied van duurzaamheid en verduurzaming flink wat expertise heeft. Onze rwe-collega's willen graag leren van onze ervaringen, onze kennis en kunde. En dat is wederzijds.

### Duurzame energievoorziening

De afgelopen jaren was er sprake van een grondstoffencrisis (olie, gas, bijzondere metalen) en een financiële crisis, die overging in een wereldwijde economische crisis. Deze crises hebben gemeen dat ze mede het gevolg zijn van korte termijn denken en de jacht op snel financieel gewin. Als reactie hierop ontstaat er alom de behoefte aan een moreel kompas, aan moreel leiderschap om antwoorden te vinden op vragen als: In wat voor wereld willen we leven? Hoe gaan we produceren? Hoe gaan we mensen belonen? Het besef groeit dat korte termijn winsten niet zaligmakend zijn als ze ten koste gaan van toekomstige generaties. We moeten proberen nu de juiste keuzes te maken, zodat er in 2050 voor iedereen nog steeds een leefbare wereld is.

Keuzes maken, geldt ook voor de energiesector. Energie is een eerste levensbehoefte, een cruciaal product voor mensen. Dat maakt meteen dat alle facetten rondom energie belangrijk zijn. Met name de manier waarop we energie produceren. Want dat heeft direct gevolgen voor het milieu en ons klimaat. De keuzes die we nu maken, bepalen voor een deel hoe de wereld er over veertig jaar uit ziet. Dat is een grote verantwoordelijkheid.

Essent gaat die verantwoordelijkheid niet uit de weg. We streven naar een CO<sub>2</sub>-neutrale elektriciteitsvoorziening. Dat streven is het uitgangspunt van ons beleid de komende jaren. De verduurzaming van onze bedrijfsvoering is belangrijk, maar we blijven oog houden voor de balans, want de betaalbaarheid van onze producten mag niet in het geding komen.

### Mensenrechten

Essent is actief in verschillende ketens. We hebben het altijd vanzelfsprekend gevonden ons verantwoordelijk te voelen voor wat er in die ketens gebeurt. Kijkend naar de grondstoffen-

keten vonden wij het belangrijk dat bijvoorbeeld de biomassa die we gebruiken niet ten koste gaat van oerbossen, schoon drinkwater of de voedselvoorziening. Dat vinden we nog steeds, maar wij vinden ook dat we rekening moeten houden met de mensenrechten in de keten. Daarom zijn we lid van UN Global Compact en hebben we mensenrechten opgenomen in onze *Code of Conduct*. Als gevolg hiervan hebben mensenrechten een prominente plaats in het beleid van Essent. Ook dat is een vorm van duurzaamheid.

#### Duurzame overwegingen

Hoe produceer je? Hoe stuur je? Hoe beloon je? Hoe ga je om met mensenrechten? Deze vragen komen terug in alle aspecten van onze bedrijfsvoering. Bij het beantwoorden van die vragen spelen duurzame overwegingen een belangrijke rol. Vandaar ook dat we de term Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (mvo) loslaten en voortaan kiezen voor *Corporate Responsibility*, want die benaming verwoordt beter dat binnen Essent het nemen van verantwoordelijkheid een intrinsiek onderdeel is van de bedrijfsvoering. We focussen niet alleen op het financiële rendement op korte termijn, maar kijken ook naar de gevolgen van ons handelen voor de samenleving als geheel en voor de toekomst van de generaties na ons. Dat is een begin van een oplossing voor de diverse crises waar we mee geconfronteerd worden. Samen met RWE kan Essent die duurzame overwegingen nog beter vorm geven. Samen hebben we immers de schaalgrootte om wezenlijke veranderingen tot stand te brengen.

Marga Edens  
CR Manager Essent n.v.

# 2010 Onze doelstellingen voor de toekomst zijn ambitieus.

Daarom denken en werken we nu aan  
de energievoorziening van morgen.  
We voelen dat als onze verantwoordelijkheid.

2020

# 25% duurzame energieproductie

als onderdeel van onze totale energieproductie.  
Meer doen met biomassa, uitbreiden  
van windenergie.

2050

# 100% CO<sub>2</sub>-neutrale elektriciteits- voorziening

met onze portfolioaanpak. Investeren in  
energiebesparing, hoogefficiënt fossiele energie,  
duurzame energieproductie, CO<sub>2</sub>-afvang  
en emissiehandel.



## 5

# We koesteren ons duurzame imago

Als grootste energiebedrijf van Nederland is Essent ook één van de grootste uitstoters van CO<sub>2</sub>. Tegelijkertijd heeft Essent een lange duurzame historie. In de jaren negentig van de vorige eeuw waren we het eerste energiebedrijf dat Groene Stroom op de markt bracht. Die koppositie hebben we vast weten te houden. We zijn de grootste producent van duurzame energie in Nederland en hebben ruim 900.000 Groene Stroom en Groen Zakelijk klanten. Daarnaast bieden we duurzame gasproducten aan en energiebesparingsproducten en voeren we projecten uit op het gebied van energie-efficiency en decentrale opwekking.

## Duurzaam imago

We zijn trots op ons duurzame imago en koesteren het. Essent voelt niet alleen een verantwoordelijkheid voor het klimaat, maar ook een verantwoordelijkheid richting haar klanten. Het was daarom vanzelfsprekend dat we in 2009 samen met ruim zestig andere Europese energiebedrijven, die samen goed zijn voor het merendeel van de Europese energieproductie, de Eurelectric-verklaring ondertekenden. Het is een voornemen om in 2050 de elektriciteitsvoorziening CO<sub>2</sub>-neutraal te laten zijn. En het is een oproep aan Europese en nationale beleidsmakers om dat streven te ondersteunen.

## RWE

Door de overname door rwe zijn onze principes niet veranderd. rwe is één van de grootste energiebedrijven van Europa, het is verantwoordelijk voor een grote uitstoot van CO<sub>2</sub> en sommigen associëren het bedrijf vooral met bruinkool. Dit is gezien de geschiedenis van het bedrijf

ook niet onlogisch. rwe is gestart, daar waar kolen en bruinkool beschikbaar waren en dus een logische brandstofkeuze vormden. Toch is rwe ook actief op het gebied van duurzaam ondernemen. Het investeringsprogramma van rwe bedraagt zeven miljard euro per jaar tot 2013. Tweederde van dat bedrag gaat naar CO<sub>2</sub>-vrije of CO<sub>2</sub>-lage energieopwekking. Denk aan verdubbeling van duurzame energieopwekking door onder meer de bouw van grootschalige windparken. Verder bouwt rwe tot 2013 aan een opwekkingsvermogen van twaalf gigawatt in de vorm van zeer efficiënte gascentrales en efficiëntere, schonere kolencentrales. Door op deze manier de CO<sub>2</sub>-balans te verbeteren wil rwe qua emissie in 2020 op hetzelfde niveau zitten als andere belangrijke Europese energiebedrijven, die door grootschalige conventionele waterkracht of kernenergie een betere startpositie hadden.

## Ambities

Essent heeft grote duurzame plannen voor de toekomst. In 2009 heeft de Europese Unie de ambitie uitgesproken dat in 2020, twintig procent van alle geproduceerde energie in Europa duurzaam moet zijn. Gezien het Nederlandse aandeel in het Europese totaal, betekent dit voor ons land een duurzame energieproductie van veertien procent. Essent wil dat twintig tot vijfentwintig procent van haar energieproductie in 2020 duurzaam is. Hierbij is de ambitie van een CO<sub>2</sub>-neutrale elektriciteitsvoorziening in 2050 voor Essent een leidend beginsel voor haar beleid en investeringen in de komende jaren. Onze focus ligt op vergroting van de productie van duurzame energie, energiebesparing en energie-efficiency, CO<sub>2</sub>-reductie bij productie met fossiele brandstoffen en CO<sub>2</sub>-opslag. Kortom, we doen er alles aan om een bijdrage te leveren aan een duurzamere toekomst. We voelen dat als onze verantwoordelijkheid.



## Desertec

Een goed voorbeeld van de verstrekkende duurzame ambities van rwe. Mogelijk goed voor zo'n 15% van de Europese elektriciteitsbehoefte in 2050.

## Volop ambities onder de zon

Zonne-energie halen daar waar altijd de zon volop schijnt. Landen als Marokko, Algerije, Tunesië, Libië en Egypte bieden hiervoor volop de ruimte. rwe is, samen met elf andere bedrijven waaronder Siemens, eind 2009 het *Desertec Industrial Initiative* (Dii) begonnen. Het doel is het opzetten van een raamwerk voor grootschalige investeringen in zonnecentrales, windparken, uitbreiding van de lokale netten en verbindingen met het West Europese elektriciteitsnet. Naar verwachting worden vooral thermische zonne-installaties gebouwd. Deze techniek, waarbij de zon olie verhit waarmee vervolgens water wordt omgezet in stoom om zo elektriciteit te maken, is al lang bekend. In ondermeer Zuid Spanje en de Verenigde Staten bestaat veel ervaring met dergelijke installaties. Alleen nog niet op grote schaal zoals in de Sahara mogelijk is. Als het initiatief succesvol is kan in 2050 op die wijze een groot deel van de lokale behoefte worden gedekt en kan zo'n vijftien procent van de Europese elektriciteitsbehoefte van zon en wind afkomstig zijn. De voorbereidingen inclusief de planning van demonstratieprojecten, vinden de komende jaren plaats, waarna geleidelijk investeringen zullen plaatsvinden.

Over een tijdsperiode van veertig jaar gerekend zullen deze investeringen de energiekosten verlagen. ceo van Dii is voormalig Essent-directeur Paul van Son. "Dit is misschien wel het beste voorbeeld van de grootschalige en verstrekkende duurzame ambities van rwe. Een dergelijke lange termijn ontwikkeling kan alleen maar gerealiseerd worden door een samenwerking van ondernemingen en overheden in de Europese Unie en vooral in de woestijngebieden waar Dii actief wil zijn."





## Investerings

Essent en rwe gaan in de komende tien jaar in Nederland vele miljarden euro's investeren. Zo wordt meer dan twee miljard euro gestoken in een zeer efficiënte kolencentrale in de Eemshaven. In de centrale zal ook grootschalig biomassa kunnen worden ingezet. Verder is er één tot anderhalf miljard euro beschikbaar voor windenergie. Bovendien worden de bestaande conventionele centrales – zoals de Clauscentrale en de wkc Moerdijk – uitgebreid en gemoderniseerd waardoor ze efficiënter worden en minder emissies produceren. rwe schaaft zich verder ook achter de al bestaande en goedgekeurde investeringsplannen van Essent.

## Kernenergie

Kernenergie is een uitstekende manier om elektriciteit te produceren zonder CO<sub>2</sub>-uitstoot. Toch is deze manier van opwekking niet zonder controverses. Vraagstukken rondom veiligheid en opslag van radioactief afval spelen in het maatschappelijke debat over de acceptatie van kernenergie een grote rol. Essent wil echter het gebruik van kernenergie niet uitsluiten en onderzoekt daarom serieus de mogelijkheid om in Nederland een nieuwe kerncentrale te bouwen. Alleen, of met partners. We onderzoeken alles, maar zetten nog geen concrete stappen.

## Portfolioaanpak

Om onze ambities te realiseren verkennen we meerdere wegen, want er is niet één oplossing. Dat is onze portfolioaanpak; investeren in diverse duurzame, efficiënt-fossiele, schoonfossiele technieken en, mogelijk, in kernenergie. We weten echter nog niet in welke verhouding, in welke mix we welke instrumenten uit dat portfolio zullen inzetten. Dat kan ook niet, want om de ideale mix te bepalen zijn we afhankelijk van wat klanten willen, worden we beïnvloed door de markt en kijken we naar wat andere energiebedrijven doen. Overheden spelen misschien wel

de belangrijkste rol, zowel op nationaal als op Europees niveau. Van hen verwachten we vooral een duidelijk energiebeleid voor de lange termijn. Zij kunnen sturen door bepaalde maatregelen te verplichten of te subsidiëren. Daarnaast moeten overheden er ook voor zorgen dat de condities voor alle Europese energiebedrijven gelijk zijn. Alleen als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kunnen we de juiste keuzes maken om onze ambitieuze doelstellingen voor een duurzame toekomst te verwezenlijken.



## Grootschalig inzetten op biomassa

Toewerken naar 50% inzet van biomassa op de Amercentrale. Essent en rwe investeren in de verdere verbetering van biomassatechnologie.



## Investeren in windenergie

Windpark Westereems geopend in 2009. Genoeg Groene Stroom productiecapaciteit voor zo'n 135.000 huishoudens. Essent en rwe investeren in de verdere uitbreiding van windenergie.

## 6

## Bedrijfsburger in 2009

Essent is het grootste energiebedrijf van Nederland. Al meer dan negentig jaar leveren we energie aan onze klanten. In die periode zijn we helemaal verweven geraakt met de samenleving. Die verbondenheid leidt tot verantwoordelijkheden die we als goed bedrijfsburger graag op ons nemen. Zo doneren we geld aan organisaties, individuen en initiatieven op het gebied van natuur, sport, kunst en cultuur. Dat doen we dichtbij in de regio's waar we onze wortels hebben. Maar ook ver weg nemen we onze verantwoordelijkheid. Essent steunt in ontwikkelingslanden een aantal projecten die een directe link hebben met haar *core business*: het produceren en verkopen van energie. Momenteel onderzoeken we waar de (letterlijke) grenzen van onze verantwoordelijkheid als bedrijfsburger liggen. Moeten we ons focussen op de markten en landen waar we als Essent actief zijn: Nederland en België? Of zijn we wel degelijk medeverantwoordelijk voor wat er elders in de wereld gebeurt, bijvoorbeeld via de selectie van onze leveranciers?

### Global Compact

Voor een deel voelen we die mondiale verantwoordelijkheid nadrukkelijk. Dat is ook de reden waarom Essent een steeds actievare rol speelt in Global Compact, een initiatief van de Verenigde Naties. Ons lidmaatschap betekent dat we net als andere aangesloten overheidsinstellingen, bedrijven en organisaties alleen zaken doen met respect voor internationale mensenrechten, arbeidsomstandigheden en het milieu. En dat we alle vormen van corruptie afwijzen. Dat voelt voor ons als de beste manier om invulling te geven aan de verantwoordelijkheid die we hebben als internationaal bedrijf.

### Tien principes

Global Compact vraagt aangesloten bedrijven of ze willen handelen in overeenstemming met de volgende tien principes:

1. Bedrijven moeten de Universele Verklaring voor de rechten van de mens ondersteunen en respecteren.
2. Ze moeten er alles aan doen om niet medeplichtig te zijn aan het schenden van mensenrechten.
3. Bedrijven moeten medewerkers de vrijheid geven zich te verenigen, zodat zij op een collectieve manier met de werkgever kunnen onderhandelen.
4. Bedrijven moeten een eind maken aan alle vormen van dwangarbeid.
5. Bedrijven moeten kinderarbeid afschaffen.
6. Bedrijven mogen niet discrimineren.
7. Bedrijven moeten voorzorgsmaatregelen nemen om het milieu te beschermen.
8. Bedrijven moeten initiatieven nemen om het milieubewustzijn te vergroten.
9. Bedrijven moeten de ontwikkeling en verspreiding van milieuvriendelijke technologie stimuleren.
10. Bedrijven moeten alle mogelijke vormen van corruptie bestrijden, inclusief afpersing en omkoping.

### Internationale ketens

Over het algemeen worden (schendingen van) mensenrechten niet snel in verband gebracht met een energiebedrijf als Essent. We zijn actief in Nederland en België en we leveren producten en diensten aan onze klanten in deze landen. Maar we opereren met name als het gaat om brand- en grondstoffen in verschillende internationale ketens. We kunnen de zekerheid geven dat het in ons deel van de keten wel goed zit met de mensenrechten, maar we hebben niet altijd zicht op wat er elders in de keten gebeurt.

### John Ruggie

In 2008 verscheen het rapport van professor John Ruggie, speciaal gezant van de secretaris generaal van de Verenigde Naties voor het onderwerp *Business and Human Rights*. Het rapport van Ruggie heet *Protect, Respect and Remedy: A Framework for Business and Human Rights*. Het bevat aanbevelingen aan het bedrijfsleven hoe om te gaan met mensenrechten. Inmiddels is het rapport officieel overgenomen door de Verenigde Naties en wordt het wereldwijd ondersteund door bedrijven, overheden en NGO's. Volgens John Ruggie is de essentie van mensenrechten: "Iedereen fatsoenlijk behandelen en integer zaken doen".

### Drie aanbevelingen

Het Ruggierapport doet drie aanbevelingen: beschermen, respecteren en oplossingen vinden als er sprake is van mensenrechtenschendingen. Of zoals het Ruggierapport schrijft:

1. Het is de plicht van landen/overheden om elk individu te beschermen tegen mensenrechtenschendingen, inclusief mensenrechtenschendingen die door bedrijven worden gepleegd.
2. Het is de verantwoordelijkheid van bedrijven om mensenrechten te respecteren.
3. Als er toch mensenrechtenschendingen worden gepleegd die gerelateerd zijn aan de bedrijfsvoering, dan moet het bedrijf met oplossingen komen om er een einde aan te maken.

### Bedrijven en mensenrechten

Inzoomend op bedrijven en mensenrechten zegt het Ruggierapport over het hierboven genoemde punt 2:

1. Bedrijven kunnen in principe alle mensenrechten aantasten (dus mogen ze in hun handelen niet bij voorbaat bepaalde mensenrechten uitsluiten).
2. Maar, bedrijven zijn speciale rechtsvormen,

hun verantwoordelijkheden zijn niet zo breed als die van overheden.

3. Daarom moet het uitgangspunt van bedrijven op het gebied van mensenrechten zijn: probeer geen negatieve invloed te hebben.
4. Dit impliceert dat bedrijven schendingen van mensenrechten niet kunnen compenseren door ergens anders goede daden te verrichten.

### Onderzoek

Maar hoe kunnen bedrijven nou voorkomen dat ze mensenrechten schenden? In het Ruggierapport is daarvoor een mensenrechten *due diligence* opgenomen die uit vijf onderdelen bestaat.

1. Voer een mensenrechtenbeleid in, zodat duidelijk is dat het bedrijf zich verantwoordelijk voelt en geef medewerkers instructies hoe ze met mensenrechten moeten omgaan.
2. Maak met behulp van een onderzoek inzichtelijk op welke wijze de activiteiten van het bedrijf mensenrechten kunnen schenden.
3. Integreer het mensenrechtenbeleid in de totale bedrijfsvoering en laat het topmanagement duidelijke betrokkenheid tonen.
4. Volg hoe het bedrijf presteert door monitoring en interne onderzoeken.
5. Zorg dat er een effectieve klachtenprocedure is.

### Nederlandse afdeling Global Compact

Essent is sinds 2007 een actief (stuurgroep) lid van de Nederlandse afdeling van Global Compact. De afdeling focust niet alleen op de tien Global Compact principes, maar ook op verwezenlijking van de acht Millenniumdoelen die in 2000 door 189 landen werden ondertekend. Het rapport van John Ruggie was het uitgangspunt voor Essent en negen andere multinationals die lid zijn van de Nederlandse afdeling om het *Business and Human Rights Initiative* op te zetten. Deelnemers aan het project onderzoeken door middel van *assessments* of hun bedrijf 'Ruggieproof' is.





**Midden in de samenleving en bezig met meer dan energie alleen**

De productie en levering van elektriciteit, warmte en gas vraagt van ons dat wij voor onze klanten verder kijken. Mensenrechten, duurzaamheid, ketenverantwoordelijkheid en de diversiteit van ons personeelsbestand zijn voor ons net zo belangrijk als investeringen in nieuwe, schonere technologie en de betaalbaarheid van onze producten.



## Stand van zaken binnen Essent

Essent heeft inmiddels zo'n *assessment* laten uitvoeren. De uitkomsten geven aan dat we goed op weg zijn, maar dat er ook aandachtspunten zijn om ons beleid te verbeteren. Zo is duidelijk geworden dat het topmanagement van Essent grote betrokkenheid toont als het gaat om mensenrechten. We moeten echter nog een slag maken om ook het overige management en de medewerkers meer bij het onderwerp te betrekken.

## Risico's inventariseren

Essent gaat inventariseren waar binnen de organisatie de risico's liggen voor mensenrechtenschendingen. Daarbij kijken we naar drie factoren:

1. In welke landen zijn Essent en haar relaties (inclusief alle leveranciers) actief en wat is er bekend over de mensenrechten in die landen?
2. Welke invloed hebben de activiteiten van Essent op mensenrechten?
3. Op welke manier draagt Essent bij aan het schenden van mensenrechten via haar relaties en de activiteiten van die relaties?

Deze inventarisatie moet duidelijk maken welke maatregelen bij voorrang genomen moeten worden om de risico's op mensenrechtenschendingen in de toekomst te verkleinen of te voorkomen.

## Best practices

Ondertussen hebben de deelnemende bedrijven aan het *Business and Human Rights Initiative* ook *best practices* ontwikkeld om invulling te geven aan het Ruggierapport. Die *best practices* zijn gebundeld in een rapport dat in juni 2010 in New York wordt gepresenteerd tijdens het tienjarig bestaan van UN Global Compact. Essent is er trots op hieraan een bijdrage te leveren. Door deelname aan dit initiatief lopen we voorop in de energiesector als het gaat om mensenrechten.

## Buitenlandse initiatieven

Het lidmaatschap van UN Global Compact is erg belangrijk voor Essent. Maar ondertussen steunen

we dichtbij en ver weg ook praktische initiatieven. Energy4All, NICE, Close the Gap en Nabuur zijn voorbeelden van projecten in Afrika die onze aandacht hebben.

## Energy4all Foundation

Mensen die niet over elektriciteit beschikken, hebben ook geen toegang tot internet en kunnen geen gebruik maken van mobiele telefoons. Dat vergroot de kloof met degenen die wel elektriciteit hebben. De non-profit organisatie Energy4all probeert die kloof te dichten met de promotie en financiële ondersteuning van lokaal ondernemerschap in Afrikaanse ontwikkelingslanden. Met duurzame energievoorzieningen wordt zo toegang geboden tot energie, IT, communicatie, onderwijs en andere energiegerelateerde producten en diensten. De realisatie van deze activiteiten vindt plaats binnen een organisatie met de naam NICE; *Nextdoor Internet Communication and Education*. In 2009 ondersteunde Energy4all de uitbreiding van NICE in Gambia. In Zambia werd in de plaats Macha een plantage opgezet voor jatropa, een gewas dat groeit op zeer arme grond en waarvan de zaden, na persing, geschikt zijn als biodiesel. Met deze biodiesel kan op termijn het lokale ziekenhuis zelf voorzien in de brandstof voor generatoren. Essent is, samen met de Rabobank, de hoofdsponsor van Energy4all.

## NICE

NICE ontwikkelt ICT-centra in ontwikkelingslanden die draaien op zonne-energie. Dankzij deze centra zijn ICT-diensten als internet en email toegankelijk voor de allerarmsten. Momenteel heeft NICE in Gambia drie centra gereed en diverse projecten in voorbereiding. NICE heeft verder plannen om in de komende jaren ook in andere Afrikaanse ontwikkelingslanden actief te worden.

## Close the Gap

De Belgische non-profit organisatie Close the Gap verzamelt nog goed werkende computers en randapparatuur en maakt deze geschikt voor gebruik in ontwikkelingslanden. De apparatuur wordt ingezet op scholen, kantoren en in NICE-centra.

Als de computers niet meer worden gebruikt, worden ze op een milieuvriendelijke manier gerecycled. Essent is in 2008 een overeenkomst met Close the Gap aangegaan en levert inmiddels aan zo'n zeven scholen in Uganda computers. In 2010 wil Essent nog eens zeven speciale scholen voor kinderen met dyslexie voorzien van computers. In 2009 doneerde Essent meer dan 3.000 computers en laptops. Verder werden er door ons met DocentDirect - een leverancier van onder andere IT-opleidingsmateriaal - Engelstalige software pakketten gedoneerd.

## Nabuur

Nabuur is een internetplatform dat vrijwilligers (*neighbours* of burens) online in contact brengt met dorpen in Afrika, Azië en Latijns Amerika. Via [www.nabuur.com](http://www.nabuur.com) kunnen partijen met elkaar communiceren, ideeën uitwisselen en oplossingen zoeken voor lokale problemen.

## Binnenlandse initiatieven

Essent ondersteunt ook een aantal projecten in Nederland. IMC Weekendscholen en activiteiten met Robin Good zijn daar mooie voorbeelden van. Niet alleen geven we financiële steun, belangrijker is misschien nog wel dat onze medewerkers als vrijwilliger met veel plezier de handen uit de mouwen steken om van deze projecten een succes te maken.

## IMC Weekendschool

Vrijwilligerswerk is een wezenlijk onderdeel van bedrijfsburgerschap. In Nederland steunt Essent de Stichting IMC Weekendschool. Dit project is erop gericht om het perspectief van kinderen tussen tien en veertien jaar uit sociaaleconomische achterstandswijken te verbreden en hun zelfvertrouwen te vergroten. Dit gebeurt door middel van zondagonderwijs in uiteenlopende vakken door deskundige vrijwilligers. Essent is hoofdsponsor van de Weekendscholen in Tilburg en Groningen.

Onze medewerkers geven op vrijwillige basis les in de vakken energie en techniek.

## Robin Good

Medewerkers van Essent kunnen sinds 2009 ook op vrijwillige basis werken in een zestal zorginstellingen voor lichamelijk en/of geestelijk gehandicapte kinderen in Noord en Zuid Nederland. Het is een initiatief dat Essent samen met Robin Good heeft ontwikkeld. Medewerkers van Essent die met collega's, met de afdeling, met het managementteam of in ander verband vrijwilligerswerk willen doen, kunnen op intranet kijken welke klussen er nog gedaan moeten worden en daar op intekenen.

## Companius

rwe heeft in Duitsland een vergelijkbaar project: Companius. Medewerkers die in hun vrije tijd vrijwilligerswerk willen doen, kunnen voor het project waar ze bij betrokken zijn aan rwe een financiële bijdrage vragen. Sinds de invoering van Companius in 2007, zijn al zo'n 3.700 vrijwilligersprojecten gerealiseerd op (kleuter)scholen, kinderdagverblijven, verzorgingstehuizen en op gebieden als sport, cultuur, energie, natuur en milieu.

## Grenzen aan verantwoordelijkheid

Waar liggen de grenzen aan onze verantwoordelijkheid? Dat weten we nog niet precies. Op 12 januari 2010 werd Haïti voor een deel verwoest door een zware aardbeving waarbij honderdduizenden mensen om het leven kwamen. Medewerkers van rwe startten spontaan een geldinzamelingsactie waar ook Essent-medewerkers aan meededen. Er is een groot bedrag opgehaald. Verschillende medewerkers van Essent en rwe wilden het niet laten bij geldelijke steun en onderzoeken de mogelijkheid om naar Haïti te gaan en daar te helpen bij het herstel van de energievoorziening. Essent juicht dat toe, maar tegelijkertijd dringt de vraag zich op: past een dergelijke actie bij onze verantwoordelijkheid? We gaan 2010 benutten om over die vraag na te denken en een goed antwoord te formuleren.

# 7

## Bedrijfsvoerder en marktspeler in 2009

Essent is dagelijks bezig als bedrijfsvoerder. De opwekking van elektriciteit en de levering van gas en warmte zijn immers continue processen. Wij willen dat de energievoorziening voor onze klanten betrouwbaar is, betaalbaar én zo duurzaam mogelijk. De mvo- en duurzaamheidsstrategie van Essent is daarbij het uitgangspunt. Onze activiteiten en investeringen op dat gebied in 2009 zijn de bouwstenen voor de energie van morgen.

### Duurzame energieproductie

Essent is als bedrijf in 2009 flink veranderd en dat had ook zijn uitwerking op onze duurzame energieproductie. Het lijkt alsof we wat minder duurzame energie hebben geproduceerd, maar niets is minder waar.

Essent Milieu en de deelneming EPZ N.V. maken sinds medio 2009 geen deel meer uit van de Essent Groep. Deze bedrijven zijn nu niet meer meegenomen, waardoor onze duurzame energieproductie substantieel is afgenomen. De onderdelen die binnen Essent blijven, laten een sterk toegenomen productie van duurzame energie zien. Met de start van Windpark Westereems is de productie van windenergie sterk toegenomen.

### Duurzame energieproductie

in GWh

	2009 <sup>1</sup>	2008	2007	2006
Windenergie	1.067 <sup>2</sup>	843	755	696
Waterkracht	26	30	34	33
Zonne-energie	—	—	0,01	0,05
Stortgas en biogas	0	42	48	50
Stand alone schone biomassa	153	164	158	162
Fossiel vervanging door schone biomassa	1.669	1.512	1.135	2.473
Waarvan:				
Vaste biomassa	1.669	1.149	1.069	943
Vloeibare biomassa	0	363	66	1.530
Overige biomassa (o.a. afvalverbranding)	0	465	386	344
<b>Totaal</b>	<b>2.915</b>	<b>3.055</b>	<b>2.519</b>	<b>3.757</b>

1 — Door wijzigingen in de organisatie- en rapportageuitgangspunten, voortkomende uit de overname door rwe, zijn de 2009 cijfers niet direct vergelijkbaar met voorgaande jaren. Zie ook hoofdstuk 9.

2 — Waarvan 606 GWh in Duitsland.

En in de Amercentrale is uit biomassa zo'n 500 GWh meer Groene Stroom geproduceerd.

### Emissies

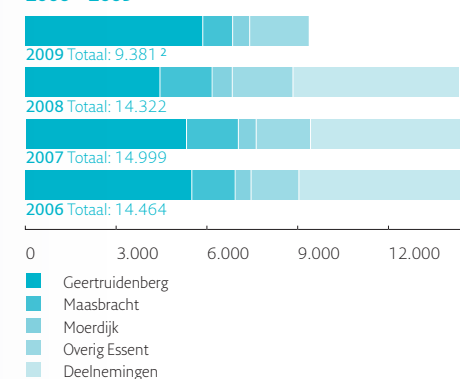
Bij de opwekking van elektriciteit en warmte uit fossiele brandstoffen komen emissies vrij. Ondanks de uitbreiding van windenergie, vergroting van de inzet van biomassa en vernieuwing van onze centrales blijft de CO<sub>2</sub>-uitstoot een belangrijk onderdeel van de milieu-impact van Essent. Hoewel wij streven naar een verlaging van deze emissies, zullen deze door een uitbreiding van de totale productiecapaciteit van Essent (samen met rwe) de komende jaren nog stijgen. Uitbreiding van onze productiecapaciteit stelt ons in staat in te spelen op de toegenomen vraag naar elektriciteit.

Ons beleid is erop gericht onze gemiddelde emissie per kWh te verminderen. Wij zullen transparant rapporteren over de ontwikkeling hiervan. De verlaging van de emissies in 2009 ten opzichte van 2008 is voornamelijk het gevolg van organisatorische veranderingen. Het Duitse swb AG maakt geen deel meer uit van Essent N.V. Dit geldt ook voor EPZ N.V., exploitant van onder meer de kern- en kolencentrale in Borssele. De emissies van deze bedrijven hebben wij niet meegenomen in de rapportage over 2009. De emissies van onze belangrijkste centrales – de Amercentrale, de Clauscentrale en de centrale in Moerdijk – zijn in 2009 wel vergelijkbaar met voorgaande jaren. De inzet van extra biomassa in de Amercentrale heeft geleid tot een duidelijke daling van de CO<sub>2</sub>-uitstoot.

### CO<sub>2</sub>-emissies energieproductie Essent

In kton

#### 2006 – 2009<sup>1</sup>



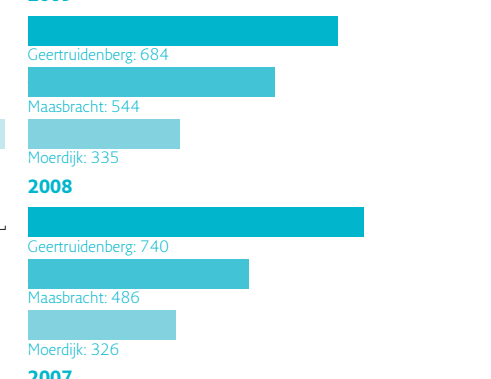
1 — Door wijzigingen in de organisatie- en rapportageuitgangspunten, voortkomende uit de overname door rwe, zijn de 2009 cijfers niet direct vergelijkbaar met voorgaande jaren. Zie ook hoofdstuk 9.

2 — Emissies van joint ventures en minderheidsdeelnemingen bedroegen 1.553 kton.

### CO<sub>2</sub>-intensiteit belangrijkste Essent centrales

In g/kWh

#### 2009



#### 2008



#### 2007





## Stroometiket

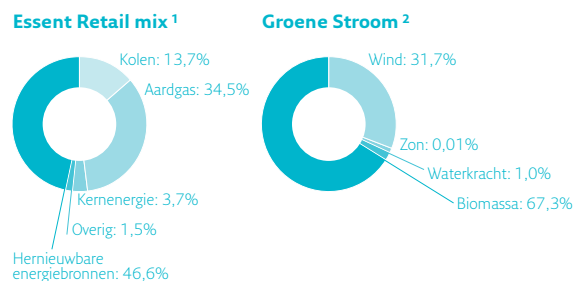
Elektriciteit lijkt overal hetzelfde te zijn, maar is het niet. De verschillen tussen leveranciers zijn vaak groter dan alleen de hoogte van de prijs. Het Stroometiket geeft duidelijk inzicht in de gebruikte brandstoffen voor het vertrouwensproduct stroom. Het etiket is voor elke leverancier anders. Essent laat haar Stroometiket controleren door PricewaterhouseCoopers Accountants n.v. De klant weet dus precies en met zekerheid, hoe duurzaam de geleverde elektriciteit is. Essent loopt met deze zekerheidsstelling voorop.

De aan onze huishoudelijke klanten geleverde stroom - de Essent Retail mix - werd in 2009 voor ruim zesenvertig procent opgewekt met hernieuwbare bronnen zoals biomassa en windenergie. Het andere deel werd voornamelijk opgewekt met de fossiele brandstoffen aardgas en kolen. Een gering gedeelte van de geleverde elektriciteit was kernenergie. Het merendeel van de hoeveelheid gebruikt gas is ingezet in hoogefficiënte warmtekrachtcentrales. Gas is qua emissies één van de minst vervuilende fossiele brandstoffen. En de combinatie van elektriciteit- en warmteproductie is één van de meest efficiënte manieren om energie op te wekken. De uiteindelijke CO<sub>2</sub>-emissie per geleverde kilowattuur van de Essent Retail mix werd zo 251 gram. De emissies van alle door de Essent Groep geleverde elektriciteit bedroegen 303 gram CO<sub>2</sub> per kilowattuur.

Onze Groene Stroom wordt zoveel mogelijk in Nederland opgewekt door middel van vooral schone biomassa, windparken en een beetje waterkracht. Om er zeker van te zijn dat de gebruikte biomassa écht duurzaam is, gebruiken wij voor het merendeel gecertificeerde biomassa. En natuurlijk is de CO<sub>2</sub>-uitstoot van Groene Stroom verwaarloosbaar. Het volledige etiket met hierin opgenomen de brandstofmix van heel Essent, het assurance rapport en de

## Brandstofmix geleverde elektriciteit Essent Retail

In procenten



Milieuconsequenties brandstofmix

1 — CO<sub>2</sub>-emissies (g/kWh): 251

Radioactief afval (g/kWh): 0,00011

2 — CO<sub>2</sub>-emissies (g/kWh): 0

Radioactief afval (g/kWh): 0

ten aanzien van het brandstofetiket gemaakte keuzes is te vinden op de Essent website.

## Buurtenergie

Energie heeft vele vormen en kan op allerlei manieren worden opgewekt. Toch komt momenteel de meeste elektriciteit uit grote centrales en levert de gasgestookte cv-installatie de warmte thuis. Maar het kan ook anders. Elektriciteit kun je ook opwekken als je warmte nodig hebt. En andersom. Vaak gaat dit grootschalig, maar er zijn ook vele kleinschalige mogelijkheden om duurzaam energie op te wekken; energie uit de buurt, voor de buurt.

## Gas van de boerderij

Biogas is een uitstekende brandstof om een woonwijk te verwarmen en om elektriciteit mee op te wekken. Essent doet dit in Leeuwarden met biogas afkomstig van de proefboerderij Nij Bosma Zathe. Biogas is een CO<sub>2</sub>-neutraal, milieuvriendelijk gas dat op natuurlijke wijze ontstaat door de vergisting van koeienmest.



Door biogas te gebruiken wordt aardgas bespaard. In een vlakbij gelegen warmtekrachtcentrale wordt het biogas omgezet in warmte en elektriciteit.

Zo zorgen zo'n 120 koeien voor de warmtebehoefte van ongeveer 700 woningen.

Deze bijzondere installatie moet er natuurlijk ook bijzonder uitzien. Vormgegeven als een oranje gordeldier, liggend in het landschap, is de in 2009 in bedrijf gestelde centrale een echte blikvanger.

In Zeewolde is een vergelijkbaar voorbeeld van een biogascentrale te vinden. Dit project, dat op termijn groter wordt dan de installatie in Leeuwarden, is zo innovatief dat de deelnemers en vakjury van het Warmtecongres 2009 het de Innovation Award toekenden.

## Dialogoog

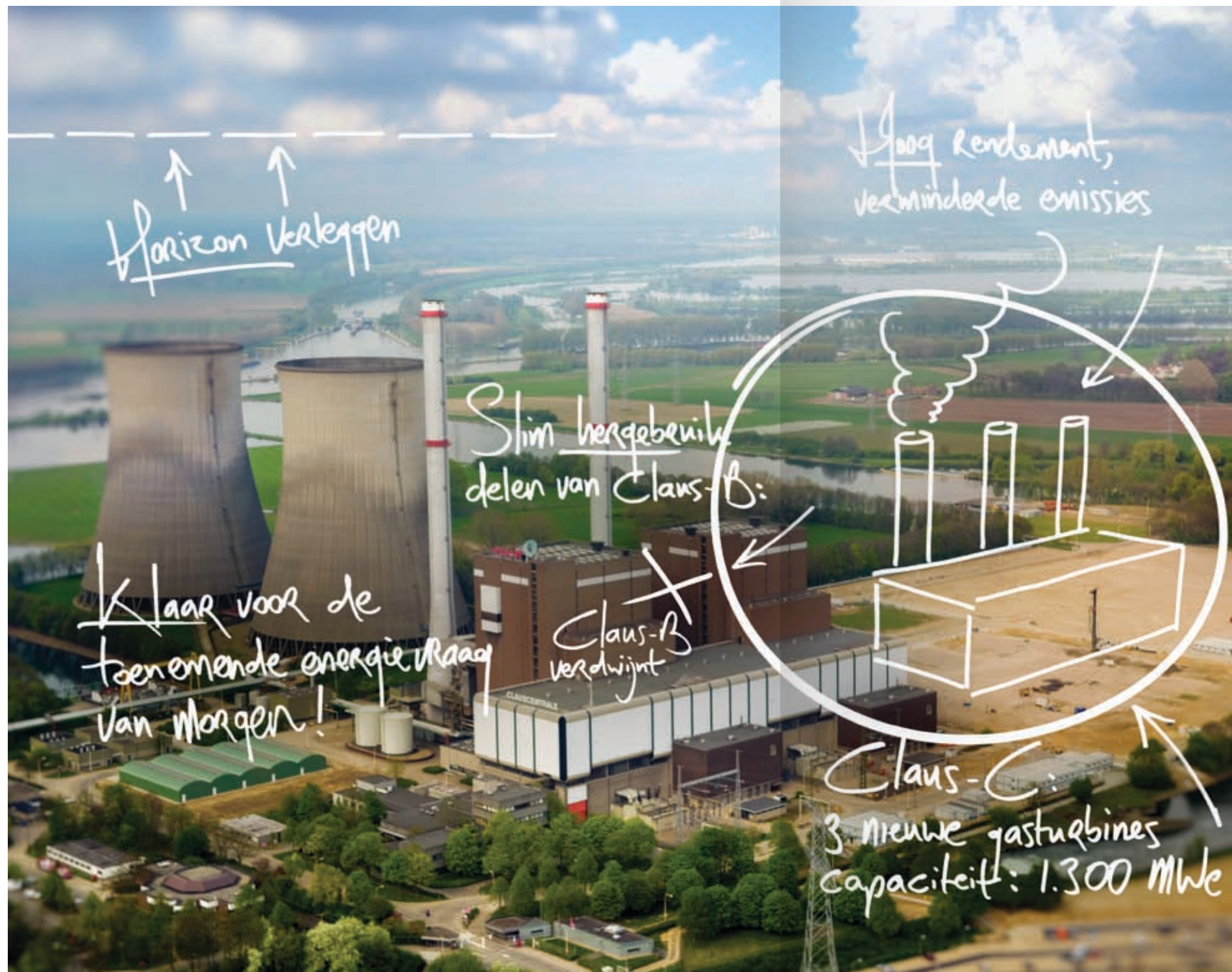
De genoemde projecten zijn typische voorbeelden van decentrale en lokale energieopwekking, ofwel Buurtenergie. Essent heeft in 2009 buurtenergie grootschalig onder de aandacht gebracht door middel van een mediacampagne en een aparte website. Het doel was bekendheid te geven aan de aanwezige kansen om warmte en

elektriciteit op te wekken met lokaal beschikbare bronnen. Essent wilde graag de mening van haar klanten en andere betrokkenen leren kennen. Past het bij hoe mensen denken over energie? En wat zijn de verwachtingen ten aanzien van energieopwekking in de buurt? De dialoog met het publiek maakte ons duidelijk dat mensen overwegend enthousiast zijn over Buurtenergie, maar dat ze ook behoefte hebben aan meer informatie. De betaalbaarheid werd als belangrijkste aandachtspunt gezien voor succes op korte termijn.

## Investeren

In 2008 zijn wij gestart met investeringen in diverse grootschalige projecten. Hoewel niet allemaal met een exclusief duurzaam karakter, dragen alle projecten wel bij aan een verlagening van de emissies per kilowattuur. Met de uitbreiding van onze grootste gasgestookte centrales - de Clauscentrale in Maasbracht en de warmtekrachtcentrale in Moerdijk - neemt onze productiecapaciteit flink toe. Zo zijn wij in staat de toenemende vraag naar elektriciteit op te vangen en tegelijk onze CO<sub>2</sub>-emissies per kilowattuur sterk te verminderen.





### Claus-C

Essent breidt de Clauscentrale flink uit. De ontmanteling van de oude eenheid Claus-B en het bouwrijp maken van de locatie is al in 2008 gestart. In 2009 zijn we begonnen met de echte bouwwerkzaamheden. Vanaf 2012 moet de nieuwe eenheid de nog in bedrijf zijnde eenheid Claus-A gaan versterken. Met deze uitbreiding stijgt het geïnstalleerde vermogen van de centrale van 1.280 MW naar 1.920 MW en wordt de Clauscentrale de grootste gascentrale in Nederland.

### wkc Moerdijk

Ook de wkc Moerdijk wordt groter. Deze centrale wekt elektriciteit op uit aardgas en stoom, afkomstig van de nabijgelegen afvalverbrandingsinstallatie. Ook wordt stoom voor industrieel gebruik geleverd aan Shell Chemie. De huidige centrale is sinds 1997 in bedrijf, maar wordt nu vergroot van 339 MW naar 800 MW. Na het verkrijgen van de finale bouwvergunning eind 2008 is Essent in 2009 gestart met de bouw. Verwacht wordt dat de uitbreiding van de centrale eind 2011 gereed is.

### Windenergie

Op het gebied van duurzame projecten is er in 2009 ook veel gebeurd. Zo kregen wij een vergunning voor het 300 MW offshore windpark 'Tromp', zo'n vijfentwintig kilometer uit de kust van IJmuiden. Als alle berekeningen rond zijn en de overheid duidelijkheid geeft over de subsidie, wordt in 2014 gestart met de bouw van het één miljard euro kostende windpark. Een eerste stap is de plaatsing van een windmeetmast, wellicht al in 2010.

Het Windpark Westereems werd in mei 2009 officieel geopend door de minister van Economische Zaken. Het 156 MW grote windpark, bestaande uit tweeënvijftig windturbines, kan stroom opwekken voor ruim 135.000 huishoudens. Om plaats te maken voor het nieuwe windpark is het oude windpark, dat op dezelfde locatie stond, afgebroken na veertien jaar in bedrijf te zijn geweest.



## Miniwindturbines

Niet alle windparken behoeven groot te zijn of op zee te liggen. Essent is gestart met een onderzoek naar miniwindturbines. Dit zijn kleine windmolentjes die in een tuin kunnen staan of die gebruikt kunnen worden nabij of op gebouwen om zo (gedeeltelijk) in de elektriciteitsvraag te voorzien. In samenwerking met De Kleine Aarde in Bostel vindt er een praktijktest van vijf jaar plaats met vijf verschillende turbines. Zo wordt ervaring opgedaan met zaken als onderhoud, storingen en opbrengsten.

## Hoogefficiënt fossiel

Essent heeft 1.062 MW aan warmtekrachtcentrales (wkc) en kleinere warmtekrachtkoppelingen (wkk) (met een extra 452 MW aandeel in joint ventures met industriële partners). De gecombineerde opwekking van elektriciteit en warmte is veel efficiënter dan gescheiden opwekking van beide producten. wkc's zorgen dus voor een besparing van brandstoffen en daarmee ook voor een lagere CO<sub>2</sub>-uitstoot. Essent is één van de grootste gebruikers van deze schone techniek in Europa. Dat een wkc één van de efficiëntste manieren is om met fossiele brandstof energie op te wekken wisten we al lang. We investeren niet voor niets flink in deze techniek. Denk aan de uitbreiding van onze wkc in Moerdijk en de bouw van een grote wkc in Antwerpen. Maar wat is nu de precieze CO<sub>2</sub>-winst van een wkc? Het Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN) heeft hiernaar voor Essent onderzoek gedaan. De Europese wkk Richtlijn definieert hoe je de CO<sub>2</sub>-besparing moet berekenen en ECN heeft die besparingen inzichtelijk gemaakt voor de installaties van Essent. Uitgaande van de beschikbare alternatieve technologieën – gascentrales met een vergelijkbare leeftijd – leveren de aardgasgestookte wkc's van Essent een besparing op van 348 kiloton CO<sub>2</sub> (met een extra besparing van 261 kiloton CO<sub>2</sub> afkomstig uit joint ventures met industriële partners).

## Biomassa

Biomassa is zeer belangrijk voor de duurzame energieproductie van Essent. Met zo'n tien jaar ervaring mogen wij ons met recht biomassa-expert noemen. Verreweg de meeste biomassa wordt ingezet in de Amercentrale. De biomassa vervangt hier kolen en draagt zo bij aan de productie van Groene Stroom en vermindering van de CO<sub>2</sub>-uitstoot. In de eerste jaren dat biomassa werd ingezet ter vervanging van kolen, was maar een paar procent mogelijk. Biomassa heeft andere kenmerken dan kolen; het bevat meer vocht, minder energie en is vezelachtig van structuur. Hierdoor worden andere eisen gesteld aan opslag, vermaling en verbranding. Door aanpassingen aan de verbrandingsketels en toevoersystemen is Essent in staat gebleken biomassa tot een volwaardige vervanger van kolen te maken. Het huidige meestookpercentage biomassa van gemiddeld dertig in de eenheid Amer-9 maakt Essent één van de Europese leiders op het gebied van biomassa meestook. Essent wil toewerken naar vijftig procent inzet van biomassa in 2015. Zo verandert de Amercentrale steeds meer van een kolencentrale in een hybride centrale die geschikt is voor twee soorten brandstoffen.

## Biobrandstoffen 2009

Sinds 2001 is drie miljoen ton biomassa ingezet in de Amercentrale. Door aanpassingen in de centrale en de toevoersystemen voor de biomassa zijn wij in staat steeds meer biomassa toe te voegen. In 2009 is meer biomassa ingezet dan in voorgaande jaren. Dit vertaalde zich in een sterke toename van de Groene Stroom productie. Essent gebruikte in 2009 alleen hout als biobrandstof. De Amercentrale gebruikte houtpellets (samengeperst hout en zaagsel), terwijl in de Cuijk-centrale versnipperd dun- en snoeihout en resten van de houtverwerkende industrie werden gestookt. In voorgaande jaren is veel geëxperimenteerd met andere vormen van biomassa. Veel van deze brandstoffen bleken niet duurzaam, niet in voldoende hoeveelheden beschikbaar of gewoon te duur. Toch is in 2009

actief gezocht naar nieuwe biomassabronnen. Bijna hadden we proeven kunnen doen met rijstkaf, bamboe en bagasse, een restproduct uit de suikerrietproductie. Uiteindelijk hebben we moeten afzien van de proeven. De eisen die wij stelden aan de levering, volume, prijs, kwaliteit en duurzaamheid bleken niet haalbaar voor de leveranciers.

## Biocoal

Essent heeft in 2009 een contract gesloten met het in Steenwijk gevestigde Stramproy Green Coal voor de levering van 90.000 ton biocoal. Dit is biomassa die wordt getorreficeerd – een proces van gecontroleerde deelverbranding in een zuurstofarme omgeving – waardoor het de brandstofkenmerken van gewone kolen krijgt. De biocoal is zodoende uniformer van kwaliteit en heeft een hogere energiewaarde dan houtpellets. Dit maakt grootschalig gebruik in een kolencentrale nog gemakkelijker.

## Houtpelletfabriek

Vanaf 2011 zullen we biomassa ontvangen van ons moederbedrijf RWE. RWE Innogy, verantwoordelijk voor alle innovatieve en duurzame ontwikkelingen binnen RWE, investeert zo'n 120 miljoen euro in een houtpelletiseringsfabriek in de Amerikaanse staat Georgia. Hier zijn vele duurzaam beheerde productiebossen waarvan het hout, door de afnemende vraag naar papier, als biomassa kan worden gebruikt. De fabriek moet één van de grootste in zijn soort worden met een beoogde productiecapaciteit van 750.000 ton pellets per jaar. Een deel van deze pellets is bestemd voor de Amercentrale.

## Certificering

Met het door Essent en het WNF ontwikkelde *Green Gold Label* controleren we biomassa. Een onafhankelijke instantie certificeert de biomassa volgens de criteria van het *Label*, zodat de herkomst duidelijk is en de duur-

zaamheid verzekerd. Hierdoor is er onder andere een waarborg dat geen beschermde bossen zijn gekapt en dat de biomassa niet is onttrokken aan de voedselketen. Essent wil zo veel mogelijk van de door haar gebruikte vaste biomassa onder het *Label* laten vallen. Zaten we in 2006 nog op drieëndertig procent gecertificeerde biomassa, in 2009 groeiden we naar drieënzeventig procent. Het streven is in stappen te groeien naar honderd procent gecertificeerde biomassa in 2015. De eerstvolgende mijlpaal van negentig procent is in 2012. Onze ambities en kennis van gecertificeerde biomassa worden ook erkend binnen RWE. Samen met alle bedrijven uit de RWE-groep verwachten wij in 2010 een groepsbreed biomassabeleid te formuleren. De uitgangspunten van het *Green Gold Label* zullen hierin worden verwerkt.

## Kennis delen

Als expert heb je heel wat te vertellen. Om onze kennis over biomassa te delen, organiseerde Essent in september 2009 de internationale tweedaagse conferentie '*Mastering Biomass*'. Ruim tweehonderd belangstellenden uit de gehele wereld, variërend van onderzoekers tot medewerkers van collega-energiebedrijven, maakten kennis met de manier waarop Essent omgaat met biomassa. Alle facetten van biomassa werden belicht. Van investeringen in technische aanpassingen om biomassa te kunnen meestoken, tot inkoop, logistiek en certificering van biomassa en de rol van de beleidsmakers.

## Subsidie biomassa

De inzet van biomassa is niet alleen goed voor de Groene Stroom klanten van Essent. Grootschalige inzet van biomassa is ook noodzakelijk voor het behalen van de Nederlandse klimaatdoelstellingen in 2020. Maar zolang elektriciteit uit biomassa duurder is dan uit fossiele brandstoffen opgewekte energie, is de inzet afhankelijk van subsidie. De huidige subsidies lopen af of zijn al afgelopen en zon-



der duidelijkheid over een vervolgbeleid is inzet van biomassa niet economisch verantwoord. Zo ontvangt de speciale Bio-energiecentrale Cuijk, goed voor een Groene Stroom productie voor ruim 40.000 huishoudens, sinds augustus 2009 geen ondersteuning meer. Essent heeft begin april 2010 besloten de installatie stil te leggen. En dat terwijl biomassa zeer kosteneffectief is in vergelijking met andere duurzame vormen van energiewinning. De subsidie per megawattuur die nodig is voor de productie van Groene Stroom in Cuijk is een factor twee lager, vergeleken met de subsidie die nodig is voor de productie van Groene Stroom met bijvoorbeeld wind op zee en een factor zes lager dan voor zonne-energie. Essent roept de overheid dan ook op een eenduidig beleid te voeren met stabiele regels voor subsidies of andere vormen van stimulering. Alleen dan blijft langjarig investeren in biomassa en duurzame energieproductie betaalbaar.

### Voortgang kolendialoog

Ondanks het grootschalige gebruik van biomassa kunnen we niet zonder kolen. Transparantie en ketenverantwoordelijkheid zijn ook bij kolen belangrijk. Eind 2008 organiseerde Essent een Ronde Tafel Conferentie voor energiebedrijven. In 2009 hebben we de deelnemende partijen opnieuw om tafel gevraagd om een sectorstandpunt over kolen te formuleren. Helaas bleken de meningen en de prioriteitstelling nog te ver uiteen te liggen. En hoewel Essent van mening is dat ketenverantwoordelijkheid en transparantie niet gedragen kunnen worden door één partij, blijven we openstaan voor een dialoog en voor vervolgstappen. Als onderdeel van het veel grotere rwe blijven wij onderzoeken hoe wij onze ketenverantwoordelijkheid verder vorm kunnen geven. Hierbij heeft rwe in april 2010 zich als eerste, aan de Duitse beurs DAX genoteerde, onderneming aangesloten bij het *Extractive Industries Transparency Initiative*. Het initiatief heeft als doel om meer transparantie te brengen

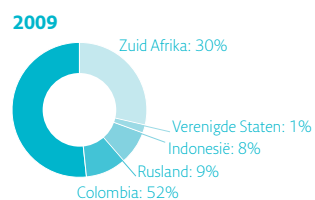
in door bedrijven gedane betalingen aan overheden in landen waar grondstoffen zoals olie en gas worden gewonnen.

### Carbon Management Plan

In 2008 introduceerde Essent het *Carbon Management Plan*. Een CO<sub>2</sub>-neutrale huisvesting en wagenpark was ons doel. Te bereiken door een reductie van vijf procent van de CO<sub>2</sub>-emissie per jaar voor een periode van vijf jaar. Omdat dit geen vrijblijvende doelstelling is, is het opgenomen in de *Balanced Score Card* van Essent. Er is zo een rechtstreekse relatie tussen het wel of niet halen van deze doelstelling en de beloning van het topmanagement. Met een vermindering van negen procent CO<sub>2</sub>-uitstoot ten opzichte van 2008 is de reductiedoelstelling in 2009 ruimschoots gehaald. De vermindering van het energieverbruik in kantoren (door het afstoten van panden), heeft hier het sterkst aan bijgedragen. Het wagenpark zorgde nog niet voor een duidelijke daling van emissies. De resterende CO<sub>2</sub>-emissies worden gecompenseerd door CO<sub>2</sub>-certificaten van het hoogste niveau in te kopen; *Gold Standard* certificaten, die ook gebruikt worden bij ons product Groen voor Gas.

### Kolenconsumptie en herkomst

In procenten



Totale kolenconsumptie Amercentrale 2,3 miljoen ton voor elektriciteitsproductie Essent klanten in 2009.



### Kolen steeds meer vervangen door duurzame brandstoffen

Met biocoal, meer schone biomassa en onderzoek naar nieuwe biobrandstoffen werken aan meer duurzame energie.



### Kolendialoog

Transparant over de herkomst en hoeveelheid. In dialoog over verantwoordelijkheid.





## Ervaringen met elektrisch vervoer

Essent heeft diverse elektrische auto's en onderzoekt hoe deze het best te gebruiken zijn. Vandaag al elektrisch onderweg.



## Energie opwekken tussen de mensen

De Delftsblauw betegelde warmtekrachtcentrale in Roombeek, Enschede, voorziet de nieuwe wijk van elektriciteit en warmte.

### Elektrisch rijden

Essent verwacht veel van elektrisch rijden. Hiervoor is ervaring nodig. Samen met Enexis hebben wij daarom in april 2009 een contract gesloten met ECE (*Electric Cars Europe*) voor de levering van vijfenveertig elektrische Volkswagen Golfs, waarvan er dertig naar Essent zijn gegaan. In totaal hebben we in 2009 contracten gesloten voor de levering van vijftig auto's van diverse merken. Om elektrisch rijden te promoten hebben we samenwerkingsverbanden gesloten met diverse partijen. Met de gemeenten Den Bosch, Amsterdam en Leeuwarden onderzoeken we de mogelijkheden voor een infrastructuur voor het opladen van elektrische voertuigen en bijbehorende betalingssystemen. Om onze verwachting van de toekomst van elektrisch vervoer uit te dragen publiceerden we het visiedocument 'Nederland gaat elektrisch rijden'. Hiermee nodigen we iedereen uit om met ons de kansen van elektrisch vervoer te benutten.

### De Road to Copenhagen

Om aandacht te vragen voor de klimaatop in december 2009 in Kopenhagen en om elektrisch vervoer in de praktijk te onderzoeken, zijn zo'n honderd jongeren op elektrische scooters van Den Bosch naar Kopenhagen gereden. Essent organiseerde de tocht, met ondersteuning van diverse partners. Tijdens de rit werd door de deelnemers een manifest opgesteld met daarin een pleidooi om elektrisch vervoer in te zetten als onderdeel van een oplossing voor het klimaatvraagstuk. De Nederlandse minister van Milieu nam het manifest in ontvangst.

### Duurzame klantontwikkelingen

Met ruim 1,9 miljoen elektriciteitsklanten en 1,6 miljoen gasklanten is Essent één van de grootste spelers op de Nederlandse energiemarkt. Essent loopt ook voorop in groene producten. Met ruim 900.000 Groene Stroom- en Groen Zakelijk klanten is Essent marktleider. Meer dan de helft van onze

klanten kiest voor duurzaam. Het aantal Groene Stroom klanten daalde iets in 2009. Het aantal Groen Zakelijk klanten nam daarentegen in aantal toe ten opzichte van het vorige jaar.

### Gold Standard

Omdat alle groene producten vertrouwensproducten zijn, willen we aan de beste uitgangspunten voldoen. Voor Groen voor Gas, aardgas waarvan de CO<sub>2</sub>-emissies zijn gecompenseerd met behulp van CO<sub>2</sub>-certificaten, hanteren we vanaf januari 2009 de beste CO<sub>2</sub>-compensatie door middel van *Gold Standard* certificaten. Deze certificaten voldoen aan de strengste eisen met betrekking tot klimaatcompensatie. *Gold Standard* projecten moeten additioneel zijn; zonder investering in klimaatcompensatie zouden de projecten er niet zijn geweest. Zo wordt gasgebruik niet alleen CO<sub>2</sub>-neutraal, maar wordt ook een directe bijdrage geleverd aan meer duurzame energieproductie.

### Groen Gas

Essent biedt ook Groen Gas aan; zo goed als CO<sub>2</sub>-neutraal gas gewonnen uit organisch materiaal, bijvoorbeeld bij waterzuivering. Na zuivering wordt het opgewerkt tot aardgaskwaliteit en in het gasnet ingevoerd. Zakelijke klanten kunnen ook Groen Gas afnemen. Net als bij Groene Stroom worden certificaten gebruikt om te zorgen dat net zoveel Groen Gas is opgewekt als is afgenomen. Essent neemt van diverse partijen Groen Gas af en heeft daar in 2009 de Suiker Unie als leverancier aan toegevoegd. Groen Gas is bij uitstek geschikt voor aardgasgebruik in vervoer en transport. Helaas is er nog te weinig Groen Gas beschikbaar voor grootschalig regulier gebruik. Met aardgas wordt stadsvervoer al schoner - in tegenstelling tot diesel is er geen sprake van roet en is de uitstoot van stikstofdioxide veel lager - en met Groen Gas certificaten is het helemaal schoon. Zo rijden drieënveertig bussen in Zeeland, drieëntwintig auto's van de Provincie Utrecht, drieëntwintig auto's van TNT Post en vijfenveertig bussen in Den Haag op Groen Gas.

## 8

# Werkgever in 2009

Als werkgever is Essent in 2009 wezenlijk veranderd. Het netwerkbedrijf werd afgesplitst en ging zelfstandig verder als Enexis. Essent Milieu werd Attero en onze deelnemingen in swb AG en EPZ behoren na de overname door RWE ook niet langer tot Essent. Met het kleiner worden van de Essent-organisatie zijn er ook veel collega's vertrokken. Werkten er in 2008 nog ruim 10.000 mensen bij Essent, eind 2009 waren dit er nog zo'n 4.400. Maar alle veranderingen zorgden er ook voor dat wij er met RWE ruim 60.000 nieuwe collega's in Europa bij kregen.

## Top beoordeling

Als werkgever is Essent ondanks alle veranderingen goed blijven presteren. Op de arbeidsmarkt blijven wij een gewilde werkgever. Essent kreeg het keurmerk CRF Top Werkgever 2009. CRF, een internationale uitgever, onderzoekt jaarlijks de *best practices* rondom werkgeverschap in tien landen op drie continenten. De beoordeling vond plaats op de onderdelen arbeidsvoorwaarden, opleiding en training, promotiekansen, werksfeer en -omstandigheden en bedrijfscultuur. Essent wist met een score van vierentwintig uit de maximaal vijfentwintig punten uitstekend te presteren.

## Populaire werkgever

Onze positie als goede werkgever werd nog eens bevestigd in het Arbeidsmarkt Gedragsonderzoek. In dit onderzoek van de Intelligence Group onder 16.000 personen, kwam Essent in de categorie 'Industriële bedrijven' als vijfde meest populaire werkgever naar voren. Ook ons *traineeship* programma werd hoog gewaardeerd. Tijdens het Sp/its Nobiles Career Event werd het programma uitgeroepen tot Beste Management Traineeship 2009. Een prolongatie, want Essent kreeg deze beoordeling ook al in 2008.

Ook voor werkende ouders is Essent een goed thuis. Het magazine Lof, een blad voor moeders die carrière en gezin willen combineren, publiceert jaarlijks de Loflijst. Hiermee onderzoekt het blad de gezinsvriendelijkheid van bedrijven. Essent is samen met zesenzeventig andere bedrijven opgenomen in die lijst. Het maakt in één oogopslag duidelijk hoe wij ons verhouden tot de andere deelnemers op het gebied van verlof, kinderopvang, *work/life balance*, beleid, cultuur en flexibiliteit.

Al deze resultaten zijn alleen mogelijk als je actief communiceert over wie je bent en wat je als werkgever te bieden hebt. En precies hiervoor kreeg Essent de Gouden Cursor. Dit is een prijs die werd uitgereikt op het seminar 'Succesvol Werven', voor de beste recruitmentwebsite.

## Gezondheid en vertrouwen

Als organisatie deed Essent het overwegend goed in 2009. Het ziekteverzuim liep terug van 3,9 naar 3,7 procent. Er waren geen meldingen in het kader van de Klokkenuitvoering. Onze vertrouwenspersonen kregen verder zestien meldingen. Het betrof zaken als pesten of intimidatie op het werk. Geen van de meldingen is doorgezet in een officiële klacht, maar konden elk in goed overleg en/of door bemiddeling worden opgelost.

## Werken aan diversiteit

Door alle veranderingen is de verhouding man/vrouw binnen Essent anders komen te liggen. Bestond ons medewerkersbestand in 2008 nog voor vijfentwintig procent uit vrouwen, in het afgeslankte Essent is vijfendertig procent van het eigen personeel vrouw. Vanuit haar deelname aan het *Charter Talent* naar de Top had Essent doelstellingen rondom diversiteit geformuleerd. Ons in 2008 geformuleerde streven was dat in 2009 vierenveertig procent van onze nieuwe medewerkers vrouwen moesten te zijn. En dat de top - de eerste twee



## Nog harder werken aan diversiteit

Met duidelijke doelstellingen voor een betere afspiegeling van de maatschappij die wij van energie voorzien.

lagen onder de Raad van Bestuur - en de subtop in 2013 voor vijftig procent uit vrouwen zal bestaan.

Niet al deze doelstellingen zijn gehaald.

Bij de eerste doelstelling zijn we op negenendertig procent vrouwelijke instroom uitgekomen. Maar bij de tweede doelstelling hebben we enige voortgang geboekt. Het percentage vrouwen in de top is gedaald van zeventien naar zestien, maar in de subtop van dertien naar achttien gestegen. Dit is een goede reden om de doelstellingen aan te scherpen. Essent wil dan ook haar doelstelling van vijfentwintig procent vrouwen in top en subtop reeds in 2012 bereiken; een aanscherping met één jaar. De Raad van Bestuur neemt hierin in 2010 al de eerste stap door in zijn midden een vrouw op te nemen.

Naast genderdiversiteit, zal Essent haar diversiteitsbeleid in 2010 verbreden met culturele diversiteit. Met het initiatief *HELD* - Heel Essent Loves Diversity - zal diversiteit binnen de onderneming nog meer onder de aandacht worden gebracht. Dit met het doel om Essent een betere afspiegeling te laten zijn van de maatschappij die wij van energie voorzien.

En om ons zo te profileren naar klanten en potentiële medewerkers.

## HSE

Een veilige en gezonde werkomgeving lijkt vanzelfsprekend. Toch vraagt dit elke dag weer aandacht en moeten we overal op bedacht te zijn. Zo heeft Essent rekening moeten houden met de mogelijkheid van een massale uitbraak van de Mexicaanse griep. Niet alleen om haar personeel maximaal bescherming te bieden, maar ook om de energievoorziening veilig te stellen.

Verder zijn er risico-inventarisaties gemaakt in minder voor de hand liggende omgevingen als het gaat om gevaar, zoals kantoren. Hoe ga je bijvoorbeeld om met de schadelijke effecten van tonerresten en ozon uit kopieermachines? Andere risico's zijn bekender. Toezien op de naleving van veiligheidsregels bij bouwlocaties of het aanbieden van een opleiding defensief autorijden zijn daar voorbeelden van. Dat doen we niet alleen voor ons eigen personeel. Ook de veiligheid van het personeel van onze (onder) aannemers rekenen wij tot onze verantwoordelijkheid.



### DART-score

Bij een strikt veiligheidsbeleid horen strikte doelstellingen. Essent drukt deze uit in de DART-score. Deze score geeft het aantal ongevallen met verzuim of aangepast werk weer, per 200.000 gewerkte uren. Het is een goede indicator: hoe lager het resultaat, des te beter de score. Om beter aan te sluiten bij de veiligheidsmethodiek binnen RWE, zullen we in 2010 de beoordelingsmethodiek uitbreiden. Bij het vaststellen van de DART-doelstellingen voor 2009 was al rekening gehouden met geplande wijzigingen in de organisatie. De bedrijfsonderdelen Essent Netwerk, Essent Milieu en swb AG, met traditioneel veel risicovol werk, zouden zelfstandig gaan rapporteren. Het resterende deel van Essent had daardoor een lagere (betere) DART-score als vertrekpunt. De doelstelling voor 2009 is verder aangescherpt met twintig procent tot een te behalen resultaat van 0,30. Met een uiteindelijk resultaat van 0,40 is deze doelstelling niet gehaald. Ondanks strikte veiligheidseisen en voorlichting deden zich toch nog ongelukken voor. In tweeëntwintig gevallen (eigen medewerkers en personeel van bedrijven die voor Essent werkten) leidde dit tot ziekteverzuim of (tijdelijk) aangepast werk. Een analyse laat zien dat de ongevallen overwegend en in toenemende mate toe te schrijven zijn aan door Essent gecontracteerde aannemers. In 2009 zijn er met aannemers diverse workshops gehouden op het gebied van veiligheid. De opgedane ervaringen zullen in 2010 worden gebruikt om het beleid aan te scherpen en het toezicht op aannemers verder uit te werken. Het goede nieuws is dat er net als in de voorgaande vier jaren geen dodelijke ongevallen zijn gebeurd en dat het absolute aantal DART-ongevallen is afgenomen.

### HSE Award

Voor het vierde jaar op rij reikte Essent in 2009 de HSE Award uit; een prijs voor het beste initiatief om gezondheid, veiligheid of milieuzorg te promoten. Met dertig inzendingen uit alle

geledingen van het bedrijf was de animo voor deelname groter dan het voorgaande jaar. Eens te meer een bewijs dat het veiligheidsbewustzijn leeft onder het personeel. Uiteindelijk ging de prijs van 5.000 euro, te besteden aan een door de winnaar te bepalen goed doel, naar een project in de Clauscentrale. Tijdens de afbraakwerkzaamheden van de oude Claus-B eenheid zijn alle elektrische installaties spanningloos gemaakt, zonder dat dit consequenties had voor de verdere bedrijfsvoering. Zo kon zo'n zeshonderd kilometer kabel veilig verwijderd worden en werd het risico op elektrocutie flink teruggebracht. Een hele geruststelling, wetende dat op die kabels een spanning van 120.000 Volt had kunnen staan.

### Contractor Safety

De externe versie van de HSE Award is de Contractor Safety Award, met eveneens een prijs van 5.000 euro, die de winnaar aan een vrij te kiezen goed doel mag schenken. Essent hecht groot belang aan de veiligheid bij haar aannemers. De mate van veiligheidsbewustzijn van onze aannemers heeft immers grote gevolgen voor de veiligheidsdoelstellingen van Essent als geheel. Daarom organiseerde Essent voor de tweede keer deze competitie onder haar aannemers. De Contractor Safety Award werd gewonnen door Hofstede/BIS, eveneens voor een project in de Clauscentrale.

### Medewerkertevredenheid

Jaarlijks toetsen we de mening van onze medewerkers door middel van het Essent Medewerkers Onderzoek (EMO), uitgevoerd door onderzoeksbureau TowersPerrin. Hoe tevreden is men met de gang van zaken binnen het bedrijf? Wat moet er anders? En hoe verhoudt Essent zich tot andere grote Nederlandse bedrijven als het gaat om medewerkertevredenheid? Om te zorgen voor een maximale deelname geeft Essent een bedrag aan diverse goede doelen als het deelnamepercentage boven de tachtig ligt.

In 2009 is dat gelukt. Om die reden ontvingen het Colombinehuis, Villa Pardoës en de WigWam Vallei elk een bedrag van 4.935 euro.

### Uitkomsten

De uitkomsten van het EMO laten over bijna de gehele lijn een verbetering zien ten opzichte van 2008. Medewerkers voelen zich meer betrokken bij Essent. Gezien het turbulente jaar een bijzondere prestatie. Ook laten de onderwerpen communicatie, belonen en waarderen en algemene medewerkertevredenheid een stijging zien. Het streven om in 2009 een betere prestatie te laten zien op de onderwerpen ontwikkeling en klant & resultaatgerichtheid is gerealiseerd. Wel bleef het verschil tussen topmanagement en de medewerkers groot op onderwerpen als openheid, flexibiliteit en slagvaardigheid. Al zijn deze verschillen iets kleiner geworden ten opzichte van eerdere scores.

### Onder topbedrijven

We vergelijken ons graag en het liefst met de top. De resultaten uit het EMO worden dan ook afgezet tegen die van vergelijkbare Nederlandse bedrijven en internationale energiebedrijven. Essent presteert vergeleken met andere bedrijven de laatste jaren beter. Ook nu laten de scores ten opzichte van het voorgaande jaar een goede verbetering zien. Als we ons vergelijken met de topbedrijven - bedrijven met een bovengemiddelde score op financiële prestaties en medewerkersbetrokkenheid - worden de verschillen minder groot. Essent scoort in 2009 sowieso beter dan in het voorgaande jaar. Op de onderwerpen imago en empowerment - de mogelijkheid om zelfstandig te werken - doen wij het zelfs duidelijk beter dan de top.

### Flexibel werken

De kantoren van Essent kennen al geruime tijd het principe van flexplekken; medewerkers hebben geen eigen werkplek meer.

De kantooromvang wordt afgestemd op de vraag naar werkplekken. Hiermee gaan we het gebruik van onnodige kantoorruimte tegen. Zo besparen we op vierkante meters die we niet hoeven te huren, verlichten of te verwarmen. Essent onderzoekt hoe zij verder kan gaan met flexibiliteit; een vast kantoor is niet altijd nodig. Thuiswerken of werken in de directe omgeving van je woonplaats heeft vele voordelen. Het beperkt emissies en reistijd voor woon-werkverkeer, levert een betere werk-privé balans op en helpt het verder terugdringen van energieverbruik in kantoren.

### Anders werken

Redenen genoeg voor Essent om te starten met de proef @nders Werken. In deze proef doen zo'n tweehonderdvijftig collega's ervaring op met het werken thuis of op een andere locatie. Om ook de onderlinge samenwerking van medewerkers te onderzoeken is niet gekozen voor individuele deelname, maar voor teams. Een goede IT-infrastructuur is noodzakelijk om in contact te blijven met het werk. Ook wordt gekeken naar werkresultaten en de cultuur die nodig is voor @nders Werken. Verwacht wordt dat vooral de cultuur een sterk bepalende succesfactor is. Immers, manager en medewerker zien elkaar niet dagelijks meer. Een beroep op vertrouwen en eigen verantwoordelijkheid is daarmee net zo belangrijk voor het slagen van de proef als de benodigde techniek. @nders Werken staat nog in de kinderschoenen, maar we verwachten veel van de proef en denken hiermee onze medewerkers nieuwe werkvormen te kunnen bieden. De uitkomsten van de proef worden in de loop van 2010 bekend.

## 9

# Afbakening mvo Verslag 2009

Met de veranderingen in de Essent-organisatie en de overgang naar rwe in 2009, is ook de afbakening van het mvo Verslag gewijzigd. Bedrijfsonderdelen, welke voorheen deel uitmaakten van de Essent Groep, zijn in het verslagjaar afgestoten en vallen niet meer onder de reikwijdte van het Verslag. En vanwege de overname door rwe is gekozen om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de rapportageprincipes van ons nieuwe moederbedrijf. Hierdoor is een directe vergelijking met voorgaande jaren soms niet mogelijk. Wel constant gebleven zijn de uitgangspunten van waaruit wij rapporteren over mvo. Onze vier maatschappelijke rollen van Bedrijfsvoerder, Marktspeler, Werkgever en Bedrijfsburger vormen daarbij een herkenbaar vertrekpunt.

## GRI

Bij het opstellen van het mvo Verslag 2009 gebruikt Essent het *Global Reporting Initiative* (GRI) en de G3-rapportagerichtlijn als richtsnoer. Voor de bepaling van de reikwijdte van het verslag en de relevantie van de hierin opgenomen waarden, is het *GRI boundary protocol* een referentie geweest. Gekozen is om de voor een energiebedrijf meest relevante indicatoren weer te geven, als gevolg waarvan niet alle GRI indicatoren zijn gebruikt. Een meer volledige weergave van alle indicatoren en een verwijzing naar beschikbare data, zal in 2010 gepubliceerd worden op de internetsite van Essent.

## Opname

Het verslag geeft Essent als Nederlands energiebedrijf weer in het kalenderjaar 2009. Bij de keuze van de in het Verslag opgenomen onderwerpen is gekeken naar relevantie, actualiteit en continuïteit ten opzichte van in voorgaande

rapportagejaren gestarte activiteiten of geformuleerde doelstellingen. Vertrekpunt vormt hier het mvo-beleid van Essent. Als energiebedrijf rapporteren wij over CO<sub>2</sub>, onze belangrijkste emissie. Verder gaan we in op de productie van duurzame energie, het aantal groene klanten en de voortgang van onze investeringen in nieuwe productiecapaciteit. Aandacht voor ons personeelsbeleid komt tot uitdrukking in ons diversiteits- en veiligheidsbeleid en de resultaten van het jaarlijkse medewerkeronderzoek. Bedrijfsburgerschap wordt ingevuld door onder meer onze versterkte aandacht voor mensenrechten. Financiële cijfers zijn samengevat weergegeven en vormen zo de achtergrond waartegen wij mvo bedrijven.

Het gedrukte mvo Verslag laat de belangrijkste mvo-inspanningen, -activiteiten en -beleidskeuzes van Essent zien. Om frequenter te kunnen rapporteren, in te kunnen spelen op actuele zaken en om hierover de dialoog met stakeholders aan te kunnen gaan, zal Essent meer gebruik maken van internet als publicatiemiddel. Medio 2010 zal meer achtergrondinformatie (milieudata aangevuld met actuele ontwikkelingen) online beschikbaar komen.

## Reikwijdte

Bij de vaststelling welke bedrijfsonderdelen onder de reikwijdte van het Verslag vallen, is gekozen voor de structuur die Essent n.v. kreeg, toen het per 30 september 2009 deel uit ging maken van rwe. Dit geldt niet voor de opgenomen financiële gegevens. Activiteiten van rwe in Nederland, voornamelijk de verkoop van elektriciteit en gas, zijn niet opgenomen. Bedrijfsonderdelen die in 2009 zijn verzelfstandigd, afgestoten of welke vanwege de overgang naar rwe geen onderdeel meer waren van de Essent Groep, zijn geheel niet meegenomen in het Verslag. Dit betreft Enexis (voorheen Essent Netwerk), de eenenvijftig procent deel-

neming in het Duitse energiebedrijf swb AG, Attero (voorheen Essent Milieu), de vijftig procent deelneming in EPZ n.v. en het meerderheidsbelang in het Duitse bedrijf KomStrom. De deelnemingen in swb AG en KomStrom zijn verkocht in 2009. Enexis, Attero en de deelneming in EPZ zijn na verkoop van Essent aan rwe eigendom gebleven van de voormalige aandeelhouders van Essent. Bedrijfsactiviteiten van Essent die door de overgang naar rwe deel zijn gaan uitmaken van overige rwe-bedrijfsonderdelen, zijn wel meegenomen. Dit betreft de windactiviteiten van Essent in Nederland en Duitsland, welke thans deel uitmaken van rwe Innogy.

## Consolidatie

Er is voor 2009 gekozen om aan te sluiten bij de uitgangspunten die rwe hanteert voor het consolideren van gegevens in cr-reporting. Deze 'controlling interest' benadering houdt in dat (resultaten van) bedrijfsactiviteiten volledig worden meegenomen wanneer ze tot Essent behoren of wanneer Essent een belang groter dan vijftig procent heeft. Een uitzondering vormen medewerkers van Essent werkzaam in meerderheidsdeelnemingen. Deze zijn niet opgenomen. In enkele gevallen zijn, omwille van volledigheid of vergelijkbaarheid, wel productie- en emissiegegevens van minderheidsdeelnemingen apart opgenomen en van een toelichting voorzien. Omdat Essent een bijzonder belang hecht aan veiligheid, zijn verder veiligheidsgegevens gerapporteerd over niet alleen Essent zelf, maar inclusief de gegevens van door Essent gecontracteerde derden.

## Consequenties

De diverse wijzigingen hebben consequenties voor de vergelijkbaarheid van meerjarencijfers. Wij hebben er voor gekozen cijfers uit voorgaande jaren niet aan te passen aan wijzigingen in de organisatie en de hiervoor beschreven uitgangspunten voor 2009. Hierdoor zijn in

sommige gevallen de over 2009 gerapporteerde waarden niet direct vergelijkbaar met die van voorgaande rapportagejaren. In algemene zin hebben de wijzigingen een effect op de gerapporteerde emissies, duurzame energieproductie, personeelsgegevens en financiële data. Bij de gerapporteerde waarden is bij de tabellen of grafieken een verklarende toelichting gegeven. Essent brengt geen apart financieel jaarverslag meer uit. Voor een specifieke toelichting op de financiële data wordt verwezen naar de bij de Kamer van Koophandel van Arnhem gedeponeerde jaarrekening 2009 van Essent n.v.

## Gegevensbronnen

De in het Verslag opgenomen gegevens zijn afkomstig van verschillende bronnen. Hierbij is veelal gebruik gemaakt van bestaande managementinformatie- en rapportagesystemen. In sommige gevallen is data uit deze systemen voor de in het Verslag beschreven rapportage aangepast of samengevat. Hierbij is er op toegezien dat geen afbreuk is gedaan aan de informatiewaarde. Andere informatie komt voort uit de dialoog met stakeholders en hun reflectie op initiatieven van Essent. Naast feitelijke gegevens en de dialoog met derden, vormden gesprekken met huidige en voormalige leden van de Raad van Bestuur, leden van het hogere management van Essent en rwe en ons eigen personeel een inspiratiebron.

## Validatie

Essent streeft in haar maatschappelijke beleid en de verslaglegging hierover naar transparantie en zekerheid. Om deze reden hebben wij PricewaterhouseCoopers Accountants n.v. (PwC) verzocht een assurance rapport op te stellen bij het mvo Verslag 2009 en de daarin weergegeven tekst en kwantitatieve informatie. Het volledige assurance rapport van PwC is op pagina 48 opgenomen in dit Verslag.

# Assurance rapport

Aan de Raad van Bestuur van Essent n.v.

## Oprichting en verantwoordelijkheden

Wij hebben opdracht gekregen de inhoud van het mvo Verslag (hierna: het Verslag) van Essent n.v. te Arnhem te controleren. In het Verslag legt Essent n.v. (hierna: Essent) verantwoording af over het gevoerde mvo-beleid en de maatschappelijke prestaties in het verslagjaar 2009.

Onze opdracht beperkt zich tot informatie in het Verslag die betrekking heeft op het verslagjaar 2009. Vergelijkende cijfers uit eerdere jaren zijn door ons niet gecontroleerd, tenzij anders vermeld. Wij geven geen zekerheid bij de vooronderstellingen en de haalbaarheid van toekomstgerichte informatie in het Verslag (zoals doelstellingen, verwachtingen en ambities).

De Directie is verantwoordelijk voor het opstellen van het Verslag. Het is onze verantwoordelijkheid hierbij een onafhankelijk assurance rapport te verstrekken.

## Verslaggevingscriteria

Essent heeft verslaggevingscriteria ontwikkeld die zijn gebaseerd op de 'G3 Richtlijnen' van het Global Reporting Initiative, zoals toegelicht in hoofdstuk 9 van het Verslag. Wij achten deze verslaggevingscriteria relevant en toereikend om de inhoud van het Verslag te kunnen controleren.

## Werkzaamheden

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder Standaard 3410N 'Assurance-opdrachten inzake

maatschappelijke verslagen'. Volgens deze standaard dienen onze controlewerkzaamheden zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het Verslag geen onjuistheden van materieel belang bevat. De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit:

- het uitvoeren van een omgevingsanalyse en het verkrijgen van inzicht in de sector en de relevante kenmerken van Essent;
- het toetsen van de aanvaardbaarheid en de toepassing van het verslaggevingsbeleid, mede gelet op de informatiebehoeften van de beoogde groepen van stakeholders;
- het voor zover nodig evalueren van de opzet en werking van de interne beheersingsmaatregelen rondom de processen van informatieverzameling en -verwerking, waaronder de aggregatie van gegevens tot informatie zoals opgenomen in het Verslag;
- het verifiëren van de informatie in het Verslag aan de hand van detailcontroles gericht op de betrouwbaarheid van de onderliggende documentatie, onder meer door vast te stellen op basis van deelwaarnemingen dat de gerapporteerde informatie overeenkomt met onderliggende gegevens;
- het evalueren van het algehele beeld van het Verslag, in overeenstemming met de verslaggevingscriteria van Essent.

Wij zijn van mening dat de informatie die wij hebben verkregen door onze controlewerkzaamheden voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie.

## Conclusie

Op grond van onze controlewerkzaamheden concluderen wij dat het Verslag in alle van materieel belang zijnde aspecten een betrouwbare en toereikende weergave is van het beleid, de bedrijfsvoering, de gebeurtenissen en de prestaties van Essent op het gebied van mvo in het verslagjaar

2009, in overeenstemming met de verslaggevingscriteria van Essent.

## Aanbeveling

Onze controlewerkzaamheden hebben geleid tot een aantal belangrijke aanbevelingen voor het Verslag. Zonder iets af te doen aan onze conclusie hierboven verdient het volgende naar onze mening de aandacht: In het Verslag geeft Essent een toelichting op de nieuwe omstandigheden die zijn ontstaan door de aansluiting van Essent bij de rwe Groep, waarbij geconstateerd wordt dat de tien 'areas for action' van de rwe Groep goed passen bij de negen speerpunten van Essent. Voor het volgende mvo Verslag is het onze aanbeveling aan Essent om de dialoog met stakeholders in Nederland in het komende jaar te intensiveren en mede op basis van de uitkomsten van deze dialoog de mvo-ambities van de rwe Groep te concretiseren voor Essent door meetbare doelstellingen te formuleren, dan wel bestaande doelstellingen te bevestigen.

*Den Haag, 4 mei 2010*

PricewaterhouseCoopers Accountants n.v.

Origineel getekend door  
drs. W.H. Jansen RA



## Colofon

### Essent n.v.

Nieuwe Stationsstraat 20  
6811 KS Arnhem  
Postbus 268  
6800 AG Arnhem

Telefoon: 088 8511000  
[www.essent.nl](http://www.essent.nl)

### Redactie & Coördinatie

Essent n.v.  
Chris Arthers  
Marga Edens  
Eduard Wijnoldij Daniëls

### Realisatie

Verslagteksten  
Het Fabulaat  
Godfried van der Heijden

### Vertaling

Ernst & Young Language and  
Translation Services

### Concept, design & beeldredactie

Mattmo, Amsterdam  
[www.mattmo.nl](http://www.mattmo.nl)

### Fotografie

Taco Anema  
Getty Images (Cover)  
Dii / Stephan Sahn (pagina 21)  
USGS National Center for EROS and NASA  
LandsatProject Science Office (pagina 21)  
Hollandse Hoogte (pagina 26-27)  
Essent n.v. (pagina 33)  
Bart Willemsen (pagina 34-35)

### Druk

Thieme MediaCenter Zwolle

### Bindwerk

Sikkens, Deventer

### Verschijningsdatum

17 mei 2010

Dit mvo Verslag wordt uitgegeven in het Nederlands en Engels. Publicatie vindt plaats door middel van een gedrukte versie en een versie welke beschikbaar zal worden gesteld via de internetsite van Essent, [www.essent.nl](http://www.essent.nl). De Nederlandse gedrukte uitgave is leidend.

### Papier

FSC — Mixed sources.  
Productgroep uit goed beheerde bossen, gecontroleerde bronnen en gerecycled materiaal. [www.fsc.org](http://www.fsc.org)

### Inkt

BCS inkt, deze bio-inkt met plantaardig bindmiddel geeft 10-20% minder inktverbruik en is beter afbreekbaar.



# Gebruikte afkortingen

w watt, eenheid van vermogen

Wh wattuur, geleverde eenheid van 1 watt  
gedurende 1 uur

k kilo = 1.000 (kV = kilovolt,  
kWh = kilowattuur, kW = kilowatt)

m mega = 1.000 kilo

g giga = 1.000 mega

FTE fulltime equivalents,  
aantal medewerkers omgerekend naar  
een volledige werkweek

CO<sub>2</sub> Koolstofdioxide

HSE Health Safety & Environment

DART Days Away Restricted or Transferred

